

**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
JP “CESTE FBIH” D.O.O. SARAJEVO**

na dan 31.12.2014. godine

Broj: 06-2/15

Sarajevo, travanj 2015. godine

SADRŽAJ

I. NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE	1
II. GODIŠNJA FINACIJSKA IZVJEŠĆA	1
Bilanca uspjeha za razdoblje 01.01. – 31.12.2014. godine	1
Bilanca stanja na dan 31.12.2014. godine	2
Izvešće o gotovinskim tijekovima za razdoblje od 01.01. do 31.12.2014. godine	3
Izvešće o promjenama u kapitalu za razdoblje koji završava na dan 31.12.2014.	4
III. IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA	6
1. Uvod	6
2. Predmet, cilj i obim revizije	6
3. Postupanje po preporukama iz prethodnog izvješća	7
4. Sustav internih kontrola i interna revizija	8
5. Obavljanje poslova iz nadležnosti Društva	11
6. Planiranje i izvješćivanje	11
7. Izvršenje Plana poslovanja	12
7.1 Prihodi	12
7.1.1 Poslovni prihodi	13
7.1.2 Financijski prihodi	13
7.1.3 Ostali prihodi i dobiti	13
7.1.4 Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	14
7.2 Rashodi	14
7.2.1 Poslovni rashodi	14
7.2.1.1 Materijalni troškovi	14
7.2.1.2 Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja	15
7.2.1.3 Troškovi proizvodnih usluga	16
7.2.1.4 Amortizacija	17
7.2.1.5 Troškovi rezerviranja	17
7.2.1.6 Nematerijalni troškovi	17
7.2.2 Financijski rashodi	18
7.2.3 Ostali rashodi i gubici	18
7.2.4 Rashodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih godina	18
7.3 Financijski rezultat	19
8. Stalna i tekuća sredstva, kapital i obveze	19
8.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani	19
8.2 Tekuća sredstva	26
8.2.1 Gotovina i gotovinski ekvivalenti	26
8.2.2 Kratkoročna potraživanja, plasmani i aktivna vremenska razgraničenja	28
8.3 Kapital	31
8.4 Obveze	31
8.4.1 Dugoročne obveze i rezerviranja	32
8.4.1.1 Dugoročna razgraničenja i rezerviranja	32
8.4.1.2 Dugoročne obveze	33
8.4.2 Kratkoročne obveze i rezerviranja	34
8.4.2.1 Kratkoročne financijske obveze	35
8.4.2.2 Obveze iz poslovanja	35
8.4.2.3 Obveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja i druge obveze	35
8.4.3 Pasivna vremenska razgraničenja	35
8.5 Sudski sporovi	35
9. Vanbilančna evidencija	36
10. Javne nabave	36
11. Komentar	39
IV. REZIME DANIH PREPORUKA	41

I. NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća (Bilanca stanja, Bilanca uspjeha, Izvješće o promjenama na kapitalu, Izvješće o gotovinskim tijekovima i Posebni podaci o plaćama i broju uposlenih) JP „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Društvo) na dan 31. prosinac 2014. godine i za godinu koja se završava na taj dan i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva za finansijska izvješća

Rukovodstvo Društva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno Međunarodnim standardima finansijskog izvješćivanja (MSFI) i Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS). Ova odgovornost obuhvata kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima.

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, Društva je odgovorno i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, uključujući i odredbe zakona i propisa na osnovu kojih su transakcije i iznosi objavljeni u finansijskim izvješćima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i primjenjivim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama datim u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvješćima usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvješća.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usklađene sa odgovarajućim zakonskim i drugim propisima. Ova odgovornost uključuje provođenje procedura, kako bi se dobili revizijski dokazi o tome da li se sredstva koriste za namjene utvrđene zakonima i propisima. Procedure uključuju procjenu rizika od značajnog neslaganja sa zakonima.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju temelj za naše mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

- 1. Ne možemo potvrditi vrijednost nematerijalne imovine u pripremi iskazane u iznosu najmanje od 9.202.721 KM, koja se najvećim dijelom odnosi na projektnu dokumentaciju, a dio iste datira još iz 2004. godine. Društvo prilikom početnog priznavanja ove imovine nije vršilo adekvatnu procjenu je li sredstvo nastalo iz faze istraživanja (što je rashod u trenutku njegovog nastanka) ili je proizašlo iz razvoja, kada se priznaje kao sredstvo ako ispunjava uvjete propisane MRS 38. Nematerijalna sredstva. Na datum bilance nije vršena procjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da li je vrijednost navedene imovine umanjena sukladno MRS 36. Umanjenje vrijednosti sredstava, što je šire obrazloženo u točki 8.1. Izvješća.**

2. Prilikom provođenja postupka za zaključivanje Okvirnih sporazuma za redovno održavanje magistralnih cesta u periodu 01.09.2014. do 31.08.2018. godine, Društvo nije poštovalo odredbu članka 12. stav 4. Zakona o javnim nabavama BiH. Pokrenut je ograničeni postupak sa predkvalifikacijom za jedanaest LOT-ova, za deset je pristigla samo jedna ponuda, a za jedan LOT dvije ponude. Postupak za zaključivanje ugovora je nastavljen, iako nije osigurana stvarna konkurencija, a radi se o četvorogodišnjim ugovorima ukupne vrijednosti 110.134.945 KM. Redovno održavanje magistralnih cesta vršeno je bez provođenja odredbi Zakona o javnim nabavama BiH i u periodu od 01.01.-31.08.2014. godine, temeljem Zaključaka Vlade FBiH, kojim su produženi raniji Okvirni sporazumi ukupne vrijednosti 14.431.372 KM, što je šire obrazloženo u točki 10. Izvješća.
3. Na datum bilance, imovina i obveze su podcijenjeni za 757.280 KM, jer Društvo nije evidentiralo sve poslovne događaje iz 2014. godine, što je suprotno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja, što je šire obrazloženo u točki 8.1. i 8.4. Izvješća.
4. U 2014. godini rashodi su precijenjeni, a financijski rezultat podcijenjen za 458.302 KM, jer su evidentirani troškovi konsultantskih usluga iz 2013. godine u iznosu od 144.492 KM i nerezervirani sudski sporovi iz prethodnih godina u iznosu od 313.810 KM. Navedeno je suprotno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja, što je šire obrazloženo u točki 7.2. i 8.4.1.1. Izvješća.
5. Na poziciji nematerijalne imovine u pripremi iskazana je vrijednost Katastra magistralnih cesta 389.940 KM. Navedenom imovinom Društvo ne raspolaže, niti je u njegovom vlasništvu, jer se katastar nalazi u Federalnoj upravi za geodetske i imovinsko-pravne poslove, a kojem Društvo ima pristup putem Internet konekcije. Ulaganje je izvršeno temeljem zaključenog ugovora o sufinanciranju sa Federalnom upravom, kojim nije definirano vlasništvo nad bazom podataka. Navedeno ima za posljedicu da je imovina Društva precijenjena za navedeni iznos, što je šire obrazloženo u točki 8.1. Izvješća.
6. Popis imovine i obveza nije obavljen na propisani način, tako da se ne može potvrditi da je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i internom aktu Društva, što je šire obrazloženo u točki 8.1. Izvješća.
7. Tijekom 2014. godine izvršeno je isknjiženje potraživanja u iznosu 110.619 KM temeljem Izvješća Komisije za procjenu, jer Uprava Društva za značajan dio navedenih potraživanja nije poduzela sve adekvatne mjere za njihovu naplatu (blagovremeno utuživanje i podnošenje prijedloga za izvršenje), a što je imalo za posljedicu da je imovina umanjena za navedeni iznos. Isto tako, nisu utuženi kupci za potraživanja koja datiraju iz ranijeg perioda u iznosu najmanje od 34.485 KM, što je šire obrazloženo u točki 8.2.2. Izvješća.
8. Nadzorni organ Društva je prvobitno utvrdio manjak soli u iznosu od 76.433 KM (349 tona soli). Naknadno je utvrđeni manjak korigiran na iznos od 37.301 KM (169 tona), koji se ne može potvrditi, jer za isto nije prezentirana dokumentacija. Društvo nije poduzelo adekvatne aktivnosti u cilju utvrđivanja stvarnog stanja soli, kao ni dalje aktivnosti u cilju zaštite ove imovine, što je šire obrazloženo u točki 7.2.1.1. Izvješća.
9. Društvo nije sačinilo Trogodišnji Plan poslovanja za period 2014.-2016. godina, kako je propisano Zakonom o javnim poduzećima u FBiH, što je šire obrazloženo u točki 6. Izvješća.

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na izvješća mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, financijska izvješća po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno financijski položaj JP „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo na dan 31.12.2014. godine, rezultate poslovanja i novčani tijek za godinu koja je završila na taj dan, sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja.

Financijsko poslovanje JP „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo tijekom 2014. godine, osim za naprijed navedene kvalifikacije, bilo je u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Isticanje predmeta

Bez uticaja na izraženo mišljenje, skrećemo pažnju na slijedeće:

- Društvo i dalje u svojim financijskim izvješćima iskazuje novčana sredstva i obveze po osnovu GSM licence. Ova sredstva su evidentirana na namjenskom računu Društva, temeljem odluke Vlade FBiH i ista trebaju biti utrošena sukladno odlukama o usvajanju programa investiranja sredstava naplaćenih izdavanjem GSM licence, koje donosi Vlada FBiH, na prijedlog Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, za koje Društvo nije implementator, što je šire obrazloženo u točki 8.2.1 Izvješća.
- Na poziciji nematerijalnih sredstava iskazana je vrijednost 1.427.950 KM, a odnosi se na „Uspostava strategije, akcionih planova i mjere ublažavanja visokog rizika na cestovnim dionicama u FBiH“ za period 2011.-2020. godina. Društvo je u 2012. godini izvršilo ulaganje u navedenu Strategiju, koja nije u njegovoj nadležnosti, što je šire obrazloženo u točki 8.1. Izvješća.
- Na poziciji investicija u tijeku iskazana je vrijednost radova na izgradnji tunela Karaula 4.984.909 KM. Realizacija se odnosi na radove prema zaključenom ugovoru o izvođenju radova sa „Strabag AG“ Austrija 24.257.083 KM i sa „JV ROUGHTON“ Velika Britanija 914.718 KM. Supotpisnik Ugovora je federalni ministar prometa i komunikacija, koji je 13.03.2014. godine dao suglasnost za zaključenje navedenih ugovora. Utvrđeno je da za realizaciju navedenih ugovora Društvo nije osiguralo financijska sredstva u cjekupnom iznosu. Iz sredstava GSM licence po Programu investiranja za 2011. godinu, osigurano je 10.000.000 KM, dok za ostatak od 15.171.801 KM sredstva nisu osigurana, što je šire obrazloženo u točki 8.1. Izvješća.
- Potraživanja od Vlade FBiH iskazana u iznosu od 15.000.000 KM odnose se na prenesena sredstva sa redovnih transakcijskih računa Društva na depozitni račun Proračuna FBiH u 2012. godini. Nije prezentirana dokumentacija iz koje bi se mogao potvrditi status ovih sredstava, odnosno da su sredstva Društva data kao pozajmica Proračunu FBiH, kako su evidentirana u knjigama Društva. Prezentiran je Zapisnik sa sastanka u kojem je konstatirano da je sukladno traženju Federalnog ministarstva financija, Društvo izvršilo uplatu 15.000.000 KM na ime dospjelih obveza po Kreditu EBRD broj: 31788 Regionalni program razvoja cesta (evidentiran u vanbilančnoj evidenciji). Sukladno dogovoru, Federalno ministarstvo prometa i komunikacija je trebalo u žurnom postupku predložiti generalnu Odluku Vladi FBiH u cilju definiranja konačne alokacije sredstava i obveza. Međutim do okončanja predmetne revizije, Parlament FBiH nije donio Odluku o alociranju sredstava, niti su sredstva Društvu vraćena, što je šire obrazloženo u točki 8.2.2. Izvješća.

Sarajevo, 20.04.2015. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

II. GODIŠNJA FINACIJSKA IZVJEŠĆA
JP „CESTE FBiH“ d.o.o SARAJEVO

Bilanca uspjeha za razdoblje 01.01. – 31.12.2014. godine			
Naziv: JP „Ceste FBiH“ d.o.o Sarajevo			
	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna god.
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 2)	59.715.921	57.104.062
1	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	-	-
2	Ostali poslovni prihodi	59.715.921	57.104.062
II	Poslovni rashodi (od 1 do 6)	41.860.128	43.473.278
1	Materijalni troškovi	1.871.887	2.697.107
2	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	3.913.683	3.898.905
3	Troškovi proizvodnih usluga	33.493.241	33.534.550
4	Amortizacija	1.162.692	1.711.807
5	Troškovi rezerviranja	973.137	1.132.407
6	Nematerijalni troškovi	445.488	498.502
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I – II)	17.855.793	13.630.784
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II – I)	-	--
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 2)	66.938	640.160
1	Prihodi od kamata	66.937	58.128
2	Pozitivne tečajne razlike	1	582.032
V	Finansijski rashodi (od 1 do 2)	3.090.015	1.824.598
1	Rashodi kamata	2.007.399	1.824.591
2	Negativne tečajne razlike	1.082.616	7
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti	-	-
VII	Gubitak od finansijske aktivnosti (V - IV)	3.023.077	1.184.438
VIII	Dobit redovne aktivnosti (III - VI)	14.832.716	12.446.346
IX	Gubitak od redovne aktivnosti (III - VI)	-	-
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
X	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 5)	166.777	868.043
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	5.621	12.572
2	Dobici od prodaje materijala	36.088	-
3	Prihodi na temelju ugovorene zaštite od rizika	1.957	19.093
4	Naplaćena otpisana potraživanja	-	-
5	Otpis obveza, ukinuta rezerviranja i ostali prihodi	123.111	836.378
XI	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 4)	204.707	346.651
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	-	-
2	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	-	-
3	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	-	-
4	Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	204.707	346.651
XII	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX - X)	-	521.392
XIII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X - IX)	37.930	--
1*	PRIHODI OD USKLADIV.VRIJEDNOSTI SREDSTAVA	1.162.692	1.711.807
2*	Prihodi iz osnova prom. rač.politika i ispravki neznač. grešaka iz ranijih perioda	7.761	8
3*	Rashodi iz osnova prom.rač.politika i ispravki neznač. greš. iz ranijih perioda	231.662	185.165
	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA - NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XIV	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza	15.733.577	14.494.388
XV	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza		-
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
1	Porezni rashodi perioda		
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XVI	Neto gubitak neprekinutog poslovanja		
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XVII	Neto dobit perioda	15.733.577	14.494.388
XVIII	Neto gubitak perioda		-
B)	OSTALA SVEOBUHVATNA DOBIT ILI GUBITAK		
	Ukupni neto sveobuhvatni dobit perioda	15.733.577	14.494.388
	Ukupni neto sveobuhvatni gubitak perioda	-	-

Uprava je pripremila finansijska izvješća za 2014. godinu i donijela Odluku o utvrđivanju istih 26.02.2015. godine.

Direktor-Predsjednik Uprave
Filip Vujeva

Bilanca stanja na dan 31.12.2014. godine		
Naziv: JP „Ceste FBiH“ d.o.o Sarajevo		
Pozicija	Neto iznos tekuće godine	prethodne godine
A K T I V A		
A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	2.086.790.500	2.070.404.604
Nematerijalna sredstva	2.077.692.880	2.062.849.310
Nekretnine, postrojenja i oprema	9.089.685	7.547.359
Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	7.935	7.935
Dugoročni finansijski plasmani	-	-
Druga dugoročna potraživanja	-	-
Dugoročna razgraničenja	-	-
B) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA	-	-
C) TEKUĆA SREDSTVA	45.266.158	64.226.379
Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	1.777.025	2.265.573
Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	43.489.133	61.960.806
D) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA	-	-
E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	-	-
POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	2.132.056.658	2.134.630.983
Izvanbilančna evidencija - vanbilansna aktiva	230.386.674	252.612.440
UKUPNO AKTIVA	2.362.443.332	2.387.243.423

P A S I V A		
A) KAPITAL	1.848.060.877	1.843.617.981
Osnovni kapital	1.848.060.877	1.843.617.981
Upisani neuplaćeni kapital	-	-
Emisiona premija	-	-
Rezerve	-	-
Revalorizacione rezerve	-	-
Nerealizovani dobiti	-	-
Nerealizovani gubici	-	-
Neraspoređena dobit	-	-
Gubitak do visine kapitala	-	-
Otkupljene vlastite dionice i udjeli	-	-
B) DUGOROČNA REZERVISANJA	13.186.885	13.723.916
C) DUGOROČNE OBAVEZE	247.489.932	251.619.248
D) ODLOŽENE POREZNE OBAVEZE	-	-
E) KRATKOROČNE OBAVEZE	22.962.220	25.311.390
Kratkoročne finansijske obveze	7.542.579	5.469.399
Obveze iz poslovanja	15.099.829	19.398.975
Obveze iz specifičnih poslova	-	-
Obveze po osnovu plaća, naknada i ost.prim.zaposlenih	305.861	312.984
Druge obveze	13.951	130.032
Obveze za PDV	-	-
Obveze za ostale poreze i druge dažbine	-	-
Obveze za porez na dobit	-	-
F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	356.744	358.448
G) ODLOŽENE POREZNE OBAVEZE	-	-
POSLOVNA PASIVA	2.132.056.658	2.134.630.983
Izvanbilančna evidencija-vanbilansna pasiva	230.386.674	252.612.440
UKUPNO PASIVA	2.362.443.332	2.387.243.423

Uprava je pripremila finansijska izvješća za 2014. godinu i donijela Odluku o utvrđivanju istih 26.02.2015. godine.

Direktor-Predsjednik Uprave
Filip Vujeva

Izvešće o gotovinskim tijekovima za razdoblje od 01.01. do 31.12.2014. godine

(DIREKTNA METODA)

Naziv: JP „Ceste FBiH“ d.o.o Sarajevo

	O p i s	Oznaka	IZNOS Tekuća godina	IZNOS Prethodna godina
	A. GOTOVINSKI TIJEKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
1	Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti		8.693.492	20.934.956
1.	Priljev od kupaca i primljeni avansi		4.582.164	3.850.178
2.	Priljev od premija , subvencija ,dotacija i sl.	+	-	8.377
3.	Ostali priljevi od poslovnih aktivnosti	+(-)	4.111.328	17.076.401
4.	Odljevi gotovine iz poslovnih aktivnosti		62.393.214	85.904.107
5.	Odljevi iz osnova isplate dobavljačima i dati avansi	+(-)	55.507.113	75.895.510
6.	Odljevi iz osnova plaća, naknada plaća i drugih primanja zaposlenih	+(-)	3.672.810	3.666.669
7.	Odljevi iz osnova plaćenih kamata	+(-)	-	-
8.	Odljevi iz osnova poreza i drugih dažbina	+(-)	21.106	11.811
9.	Ostali odljevi iz poslovnih aktivnosti	+(-)	3.192.185	6.330.117
10.	Neto priljevi gotovine iz poslovnih aktivnosti	+(-)	-	-
11.	Neto odljevi gotovine iz poslovnih aktivnosti	+(-)	53.699.722	64.969.151
	B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI			
12	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (13 do 17)		2.917.269	3.967.316
13	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	+	-	-
14	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	+	-	-
15	Prilivi iz osnova kamata	+	-	-
16	Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	+	-	-
17	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	+	2.917.269	3.967.316
18	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19 do 22)		-	-
19	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	-	-
20	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-	-	-
21	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	-	-
22	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	-	-
23	Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (12 do 18)		-	-
24	Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (18 -12)		-	-
	C. GOTOVINSKI TIJEKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI			
25	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti		69.430.185	88.982.533
26	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	+	-	-
27	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita i kratkoročnih kredita	+	1.699.819	23.756.595
28	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	+	67.730.366	65.225.938
29	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (30 do 32)		30.169.419	12.728.477
30	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	-	-	-
31	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita i kratkoročnih kredira	-	-	-
32	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	19.112.941	12.728.477
33	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (25 do 29)		39.260.766	76.254.056
34	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (29-25)		-	-
35	D. UKUPNI PRILJEVI GOTOVINE (1+12+25)		81.040.946	113.884.805
36	E. UKUPNI ODLJEVI GOTOVINE (4+18+29)		92.562.633	98.632.584
37	F. NETO PRILJEV GOTOVINE (35-36)		-	15.252.221
38	G. NETO ODLJEV GOTOVINE (36-35)		11.521.687	-
39	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		37.756.565	22.504.344
40	I. Pozitivne tečajne razlike iz osnova preračuna gotovine	+	-	-
41	J. Negativne tečajne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	-	-
42	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda (39+37-38+40-41)		26.234.878	37.756.565

Uprava je pripremila finansijska izvješća za 2014. godinu i donijela Odluku o utvrđivanju istih 26.02.2015. godine.

Direktor-Predsjednik Uprave
Filip Vujeva

Izvešće o promjenama u kapitalu za razdoblje koji završava na dan 31.12.2014.					
Naziv: JP „Ceste FBiH“ d.o.o Sarajevo					
VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacione rezerve	Ostale rezerve	Akumulir. neraspod. dobit/ nepokriv. gubitak	UKUPNI KAPITAL (2+3+4+5)
1	2	3	4	5	6
1. Stanje na dan 31.12.2012. g.	2.000	-	-	1.857.984.217	1.857.986.217
2. Efekti promjena u račun.politikama	-	-	-	-	-
3. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-
4. Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2012., odn. 01.01.2013. g.	2.000	-	-	-	-
5. Efekti reval.materij.i nem.sredstava	-	-	-	1.857.984.217	1.857.986.217
6. Nerealizovani dobiti/gubici po osn. finansijskih sred.raspol. za prodaju	-	-	-	-	-
7. Tečajne razlike nastale prevođenjem fin.izvještaja u valutu prezentacije	-	-	-	-	-
8. Neto dobit (gubitak) iskaz.u bil.uspj.	-	-	-	-	-
9. Neto dobiti/gubici prizn.dir.u kapitalu	-	-	-	(14.368.236)	(14.368.236)
10. Objavljene dividende i drugi oblici rasp.i pokriće gubitka	-	-	-	-	-
11. Emisija dion.kapitala i dr.obl.poveć. ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-	-	-
12. Stanje na dan 31.12.2013.godine	2.000	-	-	1.843.615.981	1.843.617.981
13. Efekti promjena u rač.politikama	-	-	-	-	-
14. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-
15. Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2013., odn., 01.01.2014. g.	2.000	-	-	1.843.615.981	1.843.617.981
16. Efekti reval.materij.i nem.sredst.	-	-	-	-	-
17. Nerealizovani dobiti/gubici po osn. finans.sreds.raspol. za prodaju	-	-	-	-	-
18. Tečajne razlike nastale prevođenj. fin.izvještaja u valutu prezentacije	-	-	-	-	-
19. Neto dobit (gubitak) iskaz.u bil.uspj.	-	-	-	-	-
20. Neto dobiti/gubici priznati u kapit.	-	-	-	4.442.896	4.442.896
21. Objavljene divid.i drugi obl.raspodj. dobiti i pokriće gubitka	-	-	-	-	-
22. Emisija dion.kapit.i dr.oblici poveć. ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-	-	-
23. Stanje na dan 31.12.2014. god.	2.000	-	-	1.848.058.877	1.848.060.877

Uprava je pripremila finansijska izvješća za 2014. godinu i donijela Odluku o utvrđivanju istih 26.02.2015. godine.

Direktor- Predsjednik Uprave
Filip Vujeva

Nadzorni odbor je na sjednici održanoj 21.04.2015. godine donio Odluku o usvajanju Izvješća o radu i poslovanju sa bilancom stanja i uspjeha i podnio Skupštini Društva na usvajanje.

U Zabilješkama uz finansijska izvješća data je izjava da su sva finansijska izvješća **u značajnoj mjeri** sastavljena sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH i Međunarodnim standardima finansijskog izvješćivanja (MSFI) i tumačenjima Međunarodnog odbora za računovodstvene standarde (IASB).

III. IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA

1. Uvod

Javno poduzeće »Ceste Federacije BiH« d.o.o Sarajevo (u daljem tekstu: Društvo), je osnovano temeljem Zakona o cestama FBiH (Službene novine FBiH br. 12/10 od 15.03.2010. godine). Vlada FBiH je na sjednici održanoj 01.07.2010. godine donijela Odluku o usklađivanju naziva firme, djelatnosti, načina upravljanja i poslovanja i kapitala JP »Direkcija cesta FBiH« d.o.o Sarajevo, kojom su usklađuje naziv firme, djelatnost, način upravljanja i poslovanja i kapital JP »Direkcija cesta FBiH«, prestanak, prelazne i završne odredbe, kao i druga pitanja značajna za uspješno i zakonito poslovanje Društva. Prema ovoj Odluci, JP »Ceste FBiH« je pravni sljednik JP »Direkcija cesta FBiH«.

Društvo je registrovano Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj: 065-0-Reg-11-000713 od 29.03.2011. godine, a 04.06.2012. godine izvršena je izmjena lica ovlaštenih za zastupanje subjekta upisa u unutrašnjem i vanjskotrgovinskom prometu.

Osnivač Društva je Vlada FBiH, a nadležno resorno ministarstvo je Federalno ministarstvo prometa i komunikacija (resorno ministarstvo). Prema Zakonu o cestama FBiH, Društvo je jedini upravitelj magistralne cestovne infrastrukture u FBiH i povjereno mu je osiguranje materijalnih i drugih uvjeta za održavanje, zaštitu, rekonstrukciju, izgradnju i upravljanje magistralnim cestama, te osiguranje tehničko-tehnološkog jedinstva sustava javnih cesta u FBiH. Na pravni položaj, upravljanje i poslovanje Društva primjenjuju se Zakon o javnim poduzećima u FBiH i Zakon o gospodarskim društvima.

Resorno ministarstvo je na Društvo prenijelo javne ovlasti vezane za izdavanje rješenja vezanih za upotrebu cestovne infrastrukture i korištenja cestovnog zemljišnog pojasa.

Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Društva detaljno je uređena unutarnja organizacija, sistematizacija radnih mjesta, rukovođenje organizacionim djelovima Društva, grupe složenosti poslova i druga pitanja u vezi sa organizacijom rukovođenja.

Za realizaciju poslova i ciljeva poslovanja, Društvo je formiralo organizacione jedinice:

- Kabinet Uprave,
- Sektor studija, projektovanja i građenja,
- Sektor održavanja, zaštite cesta i sigurnosti prometa,
- Sektor međunarodnih investicija,
- Sektor ekonomsko-financijskih poslova,
- Sektor pravnih, ugovornih i kadrovskih poslova.

U okviru osnovnih organizacionih jedinica, organizovani su odsjeci kao unutrašnje organizacione jedinice.

Samostalne organizacione jedinice su:

- Odjel za internu reviziju
- Odjel za nabavke

Na dan 31.12.2014. godine u Društvu je bilo zaposleno 82 zaposlenika.

Sjedište Društva je u Sarajevu, u Ulici Terezija 54.

2. Predmet, cilj i obim revizije

Predmet revizije su financijska izvješća Društva za 2014. godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Zbog ograničenja vremena i resursa, revizijom nismo obuhvatili cjelokupno područje poslovanja, niti smo ispitivali sve transakcije. **Revizijom nismo provjeravali vanbilančnu evidenciju u kojoj je iskazan projekt Sarajevska obilaznica, s obzirom da je Društvo implementator projekta od strane Vlade FBiH, koja ga i financira.**

Cilj naše revizije je da na osnovu provedene revizije izrazimo mišljenje da li su finansijska izvješća pripremljena u svakom značajnom pogledu sukladno važećoj zakonskoj regulativi i primjenjivim okvirom finansijskog izvješćivanja. Revizija uključuje i procjenu da li Uprava i rukovodioci primjenjuju zakone i ostale važeće propise i akte, koriste li sredstva za odgovarajuće namjene u okviru propisanih i datih ovlaštenja, ocjenu finansijskog upravljanja, funkciju interne revizije i sustav internih kontrola uspostavljenih u svrhu zaštite imovine, kao i sposobnost da otkrivaju i sprječavaju značajno pogrešna prikazivanja u finansijskim izvješćima.

Revizija je obavljena sukladno internim planskim dokumentima revizije u periodu od siječnja do travnja 2015. godine.

Obzirom da je revizija obavljena na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. Postupanje po preporukama iz prethodnog izvješća

U okviru izvršene revizije finansijskih izvješća za 2014. godinu je i provjera da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnoj reviziji. Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH dvanaesti put obavlja reviziju finansijskih izvješća predmetnog klijenta. Prethodne 2013. godine dato je mišljenje sa rezervom na finansijska izvješća.

Društvo je postupilo sukladno članku 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o poduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka u cilju prevazilaženja nepravilnosti identificiranih u revizorskom izvješću za 2013. godinu.

U postupku predmetne revizije utvrdili smo da značajan dio preporuka nije ili je djelimično implementiran.

Društvo je **postupilo po preporukama**, datim nakon obavljanja revizije finansijskih izvješća za 2013. godinu u dijelu:

- obračuna dnevnica za službena putovanja u inozemstvo sukladno Pravilniku o radu i Uredbi o naknadama troškova za službena putovanja;
- pravovremenog pokretanja aktivnosti na donošenju Rebalansa Plana, u slučaju odstupanja u odnosu na Plan;
- obračuna tečajnih razlika sukladno MRS 21.-Efekti promjena tečaja stranih valuta, koji zahtijeva primjenu tečaja strane valute na datum izvještajnog perioda;
- priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme samo ako je vjerovatan priliv buduće ekonomske koristi povezan sa sredstvima i ako se nabavna vrijednost sredstva može pouzdano izmjeriti;
- poduzimanja adekvatnih aktivnosti u cilju iskazivanja potraživanja stečenih preuzimanjem duga (regresne tužbe), sukladno Okviru za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvješća.

Društvo je **djelimično postupilo** po datim preporukama koje se odnose na:

- poduzimanje aktivnosti na isknjiženju brze ceste Mostar-Široki Brijeg-Grude i prijenos iste, temeljem relevantne dokumentacije, na JP „Autoceste FBiH“ d.o.o Mostar, sukladno Zakonu o cestama FBiH;
- ukidanje rezerviranja za sudske sporove, sukladno ispunjenju uvjeta iz točke 39., 59. i 60. MRS 37-Rezerviranje, potencijalne obveze i potencijalna sredstva, samo ako više nije vjerovatno da će biti potreban odliv resursa za podmirenje obveze;
- poduzimanja aktivnosti na reguliraju obveza po Kreditu EBRD 31788 Regionalni program razvoja cesta, u cilju povrata sredstava u iznosu od 15.000.000 KM;
- dosljedno poštivanje usvojenih politika potraživanja i jačanja nadzora u cilju pravovremene naplate svih potraživanja;
- ažuriranje i usuglašavanje evidencija o pokrenutim i realiziranim sudskim sporovima između Sektora za pravne i Sektora za ekonomsko-financijske poslove.

Revizijom za 2014. godinu, utvrđeno je da **nisu ispoštovane preporuke** koje se odnose na:

- popis stalnih sredstava i usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom, sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- preispitivanje dokumentacije vezane za ulaganje u skladište posipnog materijala-punkt Ivan i reguliranje međusobnih odnosa sa „Sarajevo putevi“ d.d. Sarajevo;
- dosljedno postupanje sukladno preporukama Odbora za reviziju i Odjela za internu reviziju;
- donošenje Pravilnika o stručnom usavršavanju i osposobljavanju uposlenika;
- dosljedno postupanje sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH i Etičkom kodeksu Društva, u dijelu načela sukoba interesa, prilikom zaključivanja ugovora o djelu;
- računovodstvenim politikama i dalje nije uređen način vršenja procjene obveze za dospjele kamate na kraju obračunskog perioda.
- procjenjivanje iskazanih bilančnih pozicija, koje se već duže vrijeme vode kao investicije u pripremi. Procjenu očekivanih budućih koristi zahtijevaju odredbe MRS.-36, a u vezi sa MRS 38.;
- poštivanje usvojenih procedure prilikom aktiviranja investicija u pripremi i knjigovodstvenog evidentiranja istih;
- donošenje internih procedura, kojima bi se definirala metodologija planiranja, u cilju osiguranja praćenja efikasnosti i ekonomičnosti planiranih aktivnosti;
- detaljnu analizu svih neutuženih potraživanja i poduzimanja potrebnih aktivnosti na utuženju istih;
- usuglašavanje stanja svih potraživanja i obveza na datum bilance sukladno članku 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- evidentiranje obveza za glavnica za EBRD kredit na kratkoročnoj poziciji, koje dospijevaju unutar dvanaest mjeseci nakon kraja izvještajnog perioda, sukladno točkama 60. i 69.MRS 1.

U 2014. godini Društvo nije imalo aktivnosti/transakcije vezano za procese za koje je u prethodnoj reviziji data preporuka, pa samim time **nismo izvršili ocjenu postupanja po istim**, a odnose se na:

- osiguranje adekvatne dokumentacije koja bi bila osnov za utvrđivanje i obračun stimulacija uposlenicima Društva;
- iskazivanje pozicije finansijskog rezultata, te poduzimanje potrebnih mjera u cilju realnog iskazivanja istog, uzimajući u obzir osiguranje izvora za pokriće započelih, a neaktiviranih investicija;
- postupanje sukladno članku 58. Pravilnika o računovodstvenim politikama u dijelu vrednovanja usklađenosti zaliha soli.

Reviziju finansijskih izvješća za 2014. godinu obavio je vanjski revizor, revizorska kuća „Baker Tilly Re Opinion“ d.o.o. Sarajevo. Do momenta okončanja predmetne revizije, nije izdato mišljenje o finansijskim izvješćima Društva.

4. Sustav internih kontrola i interna revizija

Revizijom je izvršeno ispitivanje sustava internih kontrola, kako bi se procijenila točnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijska izvješća i usklađenost istih sa važećim zakonskim i drugim propisima. Odgovornost za uspostavu sustava internih kontrola je na Upravi Društva, a temelj funkcioniranja istog je postojanje odgovarajućeg kontrolnog okruženja, kontrolnih aktivnosti i adekvatne procjene rizika poslovanja. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata. Organizacija Društva uređena je Statutom a detaljno razrađena Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji. Društvo je donijelo značajan broj internih akata kojima su uređene procedure i postupanja zaposlenika u obavljanju poslova i radnih zadataka u okviru radnih procesa, sukladno propisanim i dodijeljenim ovlaštenjima.

Vlada FBiH, kao osnivač Društva je 28.11.2013. godine donijela Odluku o davanju suglasnosti za objavljivanje Javnog oglasa za izbor i imenovanje članova Nadzornog odbora. Nakon provedene procedure, 27.02.2014. godine donijela je Rješenje o utvrđivanju prijedloga za imenovanje članova Nadzornog odbora. Skupština Društva je 11.03.2014. godine donijela Odluku o imenovanju članova na period od četiri godine.

Nadzorni odbor je konstituiran na sjednici održanoj 27.03.2014. godine, kada je usvojen Poslovnik o radu. Revizijom je utvrđeno **da Nadzorni odbor nije donio Program rada**, kako je propisano člankom 10. Poslovnika o radu. Istim je definirano da Program rada Nadzorni odbor donosi najkasnije u roku od mjesec dana nakon donošenja godišnjeg Plana poslovanja Društva. Ističemo da je Nadzorni odbor na prvoj sjednici donio Zaključak, prema kojem članovi Uprave Društva trebaju da prisustvuju sjednicama Nadzornog odbora sa usuglašenim stavovima, a da neusuglašene stavove o pojedinim pitanjima rješavaju na sastancima Uprave. Na sjednici Nadzornog odbora od 28.10.2014. godine, konstatirano je da nije ispoštovan prethodno navedeni zaključak, te iz tog razloga točka dnevnog reda koja se odnosila na Informaciju izvršnog direktora za tehničke poslove o rekonstrukciji lokalnih sobračajnica i nadvožnjaka na M-17 i potpisivanju okvirnih sporazuma i ugovora za redovno održavanje cesta u FBiH za period 2014.-2018. godina, nije ni razmatrana. Također ističemo da se na sjednici Nadzornog odbora od 14.05.2014. godine, izvršni direktor za tehničke poslove izjasnio kao suzdržan po pitanju nastavka provođenja postupka javne nabave radova redovnog održavanja magistralnih cesta, jer smatra da isti nije sukladan zakonskoj regulativi. Ukazao je između ostalog, na neusuglašenost Pravilnika o redovnom održavanju sa Zakonom o javnim nabavama BiH, u dijelu koji se odnosi na kvalifikacione kriterije, tumačenje pojma „posjedovanje opreme“ i nosioca konzorcija u iznosu od 80%. Izvršni direktor za tehničke poslove je istakao stav da je nastavak postupka javne nabave redovnog održavanja suprotan svim procedurama.

Odboru za reviziju u listopadu 2014. godine je isticao mandat, tako da je Nadzorni odbor 25.08.2014. godine donio Odluku o raspisivanju natječaja za odabir i predlaganje kandidata za članove Odbora za reviziju. Istoga dana formirana je Komisija za odabir i predlaganje kandidata, koja je imala zadatak da provede zakonom propisanu proceduru sukladno Zakonu o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima FBiH i važećim aktima Društva. Nakon provedene procedure, Komisija za odabir i predlaganje kandidata je sačinila Zapisnik 25.12.2014. godine, u kojem je konstatirano da nakon uvida u primljene prijave i priloženu dokumentaciju, kandidati ne ispunjavaju opće uvjete natječaja. Utvrđeno je da Komisija u Zapisniku nije dala pojašnjenja koji kandidati i koje uvjete natječaja ne ispunjavaju. Dat je prijedlog da se natječaj poništi i raspiše novi, nakon čega je Nadzorni odbor 27.01.2015. godine donio Odluku o poništenju natječaja i raspisivanju novog. Nakon razmatranja pristiglih prijavi, Komisija je sačinila Zapisnik u kojem je konstatirala da sedam kandidata ispunjava opće uvjete natječaja, dok jedan kandidat ne ispunjava. Međutim, kako nisu bili ispunjeni posebni uvjeti natječaja (nije bilo prijave diplomiranog pravnika), dat je ponovno prijedlog da se javni natječaj poništi, tako da je Nadzorni odbor 05.03.2015. godine donio Odluku o poništenju i raspisivanju ponovnog natječaja, koji je ponovno raspisan 11.03.2015. godine. Do okončanja predmetne revizije, Nadzorni odbor nije izvršio imenovanje članova Odbora za reviziju.

Ukazujemo da je Poslovnikom Odbora za reviziju definirano da se sjednice Odbora održavaju po potrebi, iako je člankom 28. Zakona o javnim poduzećima u FBiH propisano da isti podnosi Nadzornom odboru sažeta mjesečna izvješća o svojim sastancima svakog mjeseca.

Međutim, provedenom revizijom utvrđeno je da nije uspostavljen funkcionalan sustav internih kontrola jer su uočeni određeni propusti na koje smo ukazali u ovom Izvješću:

- na poziciji nematerijalnih sredstava u pripremi već duži period iskazane su investicije od kojih je jedan dio započeo 2004. i 2005. godine i za koje nije bilo realizacije u 2014. godini. Kao i prethodnih godina, ističemo da je i dalje evidentan problem nepravovremenog dostavljanja dokumentacije o okončanju projekata u Odsjek finansijsko-računovodstvenih poslova, temeljem koje se vrši prijenos investicija iz pripreme u uporabu;
- na poziciji investicija u tijeku iskazana je izgradnja skladišta posipnog materijala-punkt Ivan, koji je započeo u 2012. godini. Utvrđeno je da se izgrađeni punkt odnosi na započetu investiciju, koja je u prethodnom periodu uslijed vremenskih nepogoda bila srušena, a u zemljišnim knjigama je bila evidentirana kao vlasništvo „Sarajevo puteva“ d.d Sarajevo. **Nije prezentirana dokumentacija da su Društvo i „Sarajevo putevi“ d.d Sarajevo pismeno regulirali međusobne odnose vezano za izgradnju, korištenje i upravljanje navedenim punktom. Kako je konstatirano i prethodne godine, zimski punkt je u uporabi i koristi se, dok se u knjigovodstvenim evidencijama vodi kao investicija u tijeku;**
- izvršenim popisom nije izvršeno usklađenje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem na dan 31.12.2014. godine;

- nisu poduzete adekvatne mjere na naplati potraživanja u dijelu pravovremenog podnošenja prijedloga za izvršenje i utuženja svih korisnika cestovnog zemljišta, koji ne plaćaju dospjele naknade;
- nisu donesene procedure o načinu i metodologiji planiranja, niti su od strane nadležnih organa FBiH donesene strategije razvoja i programi održavanja sukladno Zakonu o cestama FBiH.

Nismo se uvjerali da je sustav internih kontrola u potpunosti uspostavljen, u mjeri da osigura razumno uvjerenje da su postignuti postavljeni osnovni ciljevi poslovanja, a prije svih efikasno upravljanje, uspješno poslovanje i adekvatna zaštita imovine.

Interna revizija

Odjel za internu reviziju (sa jednim uposlenikom), sačinio je Studiju rizika za 2014. godinu u kojoj su identificirani rizici radi utvrđivanja prioritetnih područja revizijskih ispitivanja i utvrđivanja potrebnih revizijskih resursa i to: rizici okruženja, procesni rizici i rizici informacija za donošenje odluka.

Djelokrugom rada Odjela za internu reviziju pokrivena su sve djelatnosti Društva, a rad je baziran na procjeni rizika. Najveći ocijenjeni rizik su uticaj državne politike i Odluka Vlade FBiH i Kantona Sarajevo, kao i drugih kantona u FBiH na poslovanje Društva, pri čemu je istaknuto da Vlada FBiH nema usvojenu dugoročnu strategiju razvoja; ne postoji Srednjoročni program održavanja i zaštite i program rekonstrukcije, izgradnje i obnove javnih cesta; neblagovremena suglasnost Vlade FBiH i usvajanje Plana i programa, određena kolizija propisa, primjena MRS i MSFI.

Na osnovu usvojene Studije rizika, Odjel za internu reviziju sačinio je Plan revizije za 2014. godinu sa 6 projekata. Tijekom 2014. godine sačinjena su izvješća o obavljenoj reviziji u kojima je ukazano i preporučeno: razmatranje pitanje adekvatnosti usvojenih računovodstvenih politika, odnosno modela vrednovanja nematerijalne imovine; intenziviranje aktivnosti na realizaciji započelih ulaganja u cestovnu infrastrukturu, čija realizacija značajno kasni ili su aktivnosti u potpunosti obustavljene.

Tijekom 2014. godine od strane Odjela za internu reviziju, izvršena je revizija prihoda od izvanrednog prijevoza i prihoda od vaga, o čemu je sačinjeno Izvješće. U Izvješću je konstatirano da Društvo nije postupilo prema Instrukciji Federalnog ministarstva prometa i komunikacija od 18.02.2013. godine, u kojoj je ukazano da upravitelj magistralnih cesta postupak kontrole osovinskog tlaka, ukupne dopuštene mase i dimenzije vozila na javnim cestama, ne može prenositi izvođaču radova, već da u postupku kontrole obvezno mora prisustvovati i voditi postupak ovlaštenu predstavnik upravitelja cesta kao voditelj postupka.

Naime, poslove kontrole osovinskog tlaka, ukupne dopuštene mase i dimenzije vozila na javnim cestama u ime upravitelja magistralnih cesta (Društva) obavljaju izvođači redovnog održavanja, na temelju zaključenih ugovora.

Utvrđeno je da se nadležni Sektor održavanja, zaštite i sigurnosti prometa, u više navrata obraćao pismenim putem Upravi Društva vezano za rješavanje navedenog problema, međutim Uprava nije poduzela aktivnosti sukladno odredbama članka 56. Zakona o cestama i članka 32. Pravilnika o utvrđivanju uvjeta za obavljanje vanrednog prijevoza. Istima je definirana obveza upravitelja cesta (Društva) da vrši navedene poslove uz prisustvo predstavnika unutrašnjih poslova, kao i da kontrolu obavljaju licencirani uposlenici upravitelja cesta.

Iz prezentirane dokumentacije ne može se potvrditi da je Uprava postupila po Instrukciji resornog ministarstva, kao ni po preporukama Odjela za internu reviziju.

Odbor za reviziju redovno je dostavljao Upravi Društva izvješća o provedenim revizijama Odjela za internu reviziju, ali ista nije osigurala dosljednu i potpunu implementaciju danih preporuka.

Potrebno je da Nadzorni odbor donese Program rada sukladno članku 10. Poslovnika o radu.

Poslovnik Odbora za reviziju usuglasiti sa Zakonom o javnim poduzećima u FBiH, u dijelu mjesečnog održavanja sjednica.

Potrebno je preispitati dokumentaciju vezanu za ulaganje u skladište posipnog materijala-punkt Ivan i regulirati međusobne odnose sa „Sarajevo putevi“ d.d. Sarajevo, vezano za izgradnju, korištenje i upravljanje navedenim punktom.

Potrebno je poduzeti aktivnosti sukladno Zakonu o cestama FBiH i Pravilniku o utvrđivanju uvjeta za obavljanje vanrednog prijevoza, u dijelu vršenja kontrole osovinskog tlaka, ukupne dopuštene mase i dimenzije vozila na javnim cestama od strane Društva.

Potrebno je dosljedno i u potpunosti postupati sukladno preporukama Odbora za reviziju i Odjela za internu reviziju.

5. Obavljanje poslova iz nadležnosti Društva

Temeljem Zakona o cestama FBiH, definirano je da Društvo financijska sredstva za održavanje, zaštitu, obnovu, rekonstrukciju i izgradnju cesta i proširenje materijalne osnove rada osigurava iz godišnjih, posebnih i drugih naknada, koje imaju karakter javnih prihoda, iz kredita, donacija (grantova). Društvo kao upravitelj vodi evidenciju o sredstvima infrastrukture i ostalim sredstvima u vlasništvu FBiH danim na upravljanje. Vlada FBiH je 20.01.2011. godine donijela Odluku o smanjenju temeljnog kapitala Društva, prema kojoj temeljni kapital se umanjuje za iznos od 1.768.311.108 KM, tako da isti sada iznosi 2.000 KM i čini temeljni ulog FBiH kao jedinog osnivača Društva.

Vlada FBiH je 20.03.2014. godine donijela Odluku o kategorizaciji cesta u autoceste i brze ceste, magistralne ceste i regionalne ceste, sa primjenom od 15.11.2014. godine. Prema navedenoj Odluci, u magistralne ceste razvrstane su ceste ukupne dužine od 2.716 km, što je za cca 700 km više od dužine cesta, koje su na dan 31.12.2013. godine bile kategorizirane kao magistralne ceste. Budući da navedenom Odlukom nije obuhvaćen model financiranja dodatnih kilometara magistralnih cesta, Društvo je pokrenulo niz aktivnosti na izmjenama iste. U dopisima prema resornom ministarstvu navodi se da bi prekategorijska novih 700 km regionalnih u magistralne ceste bez dodatnih izvora financiranja, dovela u pitanje servisiranje postojećih kreditnih obveza, a u krajnjem slučaju opstojnost poslovanja Društva. Obzirom na navedeno, Vlada FBiH je donijela 13.11.2014. godine Odluku o izmjeni Odluke o kategorizaciji cesta u autoceste i brze ceste, magistralne ceste i regionalne ceste, prema kojoj primjena iste počinje 15.03.2018. godine.

6. Planiranje i izvješćivanje

Način planiranja, održavanja i zaštite, rekonstrukcije, obnove i izgradnje magistralnih cesta, za koje je nadležno Društvo, je regulirano člankom 22.-25. Zakona o cestama FBiH. Istim se predviđa donošenje **Strategije saobraćajnog razvitka na razini BiH**, koja bi trebala da odredi ciljeve i osnovne zadatke pri razvoju i održavanju javnih cesta na period od 10 godina. Na temelju navedene državne strategije, Vlada FBiH je dužna da predloži, a Parlament FBiH da donese **Strategiju razvoja autocesta, brzih i magistralnih cesta u FBiH**. **Obzirom da državna Strategija nije donesena, nije donesena ni Strategija na federalnoj razini**. Zakonom je također predviđeno donošenje **Srednjoročnog programa održavanja i zaštite, kao i Program rekonstrukcije, izgradnje i obnove javnih cesta**, od strane Vlade FBiH sukladno Federalnoj strategiji za razdoblje od četiri godine, **koji također nisu doneseni**.

Sukladno članku 25. Zakona o cestama FBiH, Društvo je dužno da donese **Godišnji plan i program održavanja i zaštite magistralnih cesta i Godišnji program rekonstrukcije, izgradnje i obnove magistralnih cesta**, do kraja tekuće godine za narednu godinu, a na iste suglasnost daje Vlada FBiH. Kao i prethodnih godina, **konstatirano je da Društvo ne sačinjava navedene Godišnje planove zasebno, već kao sastavni dio godišnjeg Plana poslovanja**.

Uprava Društva nije sačinila trogodišnji plan poslovanja za period 2014.-2016. godina sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH, niti je za isto dano obrazloženje.

Društvo nije usvojilo interne procedure o načinu i metodologiji planiranja i izvješćivanja, niti su utvrđene procedure koje bi osigurale praćenje efikasnosti i ekonomičnosti planiranih aktivnosti. Organizacionim djelovima, sa razine Uprave nisu upućene pisane smjernice za izradu plana. Proces planiranja zasniva se uglavnom na iskustvu, pokazateljima iz postojećih baza podataka i saznanja o stanju postojećih dijelova magistralne infrastrukture. Također najznačajniji dio planiranja zasniva se na usmenim instrukcijama i uputama Odsjeka plansko-analitičkih i komercijalnih poslova. **Obzirom na gore navedeno,**

Društvo nije imalo okvir za planiranje poslovnih aktivnosti u 2014. godini, što ukazuje na netransparentnost prilikom odabira projekata, koji će se financirati u tekućoj godini.

Plan poslovanja za 2014. godinu je sačinjen od strane Uprave, u siječnju 2014. godine, a Nadzorni odbor ga je usvojio 27.03.2014. godine. Vlada FBiH je dala suglasnost na isti 05.06.2014. godine dok je Skupština Društva donijela Odluku o davanju suglasnosti 18.09.2014. godine. Plan za 2014. godinu se najvećim dijelom fokusirao na: redovno održavanje, okončanje ranije započetih projekata, eliminaciju najoštećenijih dijelova kolovoza, projekte sigurnosti na magistralnim cestama i izradu projektne dokumentacije i eksproprijacije.

Zbog izmjena koje su bitno uticale na strukturu prihoda, rashoda i investicija, Uprava je usvojila **Rebalans plana** poslovanja u listopadu 2014. godine, koji je od strane Nadzornog odbora usvojen 28.10.2014. godine, a Vlada FBiH je dala suglasnost 04.12.2014. godine. **Nije prezentirano da je Skupština dala suglasnost na isti, kako je propisano člankom 6. Zakona o javnim poduzećima u FBiH i Statutom Društva.**

U 2014. godini, osnovne ekonomske kategorije planirane su i ostvarene u slijedećim iznosima:

R. br.	Pozicija	Ostvareno u 2013. g.	Plan za 2014. g.	Rebalans Plana 2014. g.	Ostvareno u 2014. g.	Indeks (6/3)	Indeks (6/5)
1	2	3	4	5	6	7	8
I	Javni prihodi	58.612.273	60.680.000	58.400.000	59.957.396	102	103
II	Javni rashodi	44.117.885	45.599.000	43.945.000	44.223.819	100	101
III	Financijski rezultat (I-II)	14.494.388	15.081.000	14.455.000	15.733.577	109	109
IV	Investicije	32.777.858	58.010.000	24.077.000	16.578.456	51	69

Ostvareni su javni prihodi u iznosu od 59.957.396 KM, dok su javni rashodi iznosili 44.223.819 KM. Iskazani rezultat za 2014. godinu iznosi 15.733.577 KM i služi za izmirenje kreditnih obveza, kao i dalje investiranje.

Investicije su Planom predviđene u iznosu od 58.010.000 KM, Rebalansom su smanjene na 24.077.000 KM, a realizirano je 16.578.456 KM. **Pored problema imovinsko-pravne prirode koji su utjecali na realizaciju investicija, kao i promjene implementatora sredstava za projekte iz sredstava GSM licence, konstatirano je nerealno planiranje na pojedinim stavkama, kao i da u Izvješću o realizaciji Plana poslovanja za 2014. godinu nisu dana adekvatna tekstualna obrazloženja za nizak stupanj realizacije investicija.**

Izvješće o realizaciji Plana poslovanja za 2014. godinu je sačinjeno u veljači 2015. godine, a isto je Uprava uputila Nadzornom odboru u travnju, koji je isti usvojio 21.04.2015. godine. **Nije prezentirano da je Vlada FBiH razmatrala Izvješće o realizaciji Plana poslovanja za 2014. godinu.**

Potrebno je da Društvo donese Trogodišnji Plan poslovanja sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH.

Obzirom da nisu donesene strategije i programi za planiranje, razvoj, rekonstrukciju i održavanje cesta na federalnoj razini, potrebno je da Društvo donese interne procedure kojima bi se definirala metodologija planiranja, kao i procedure koje bi osigurale praćenje efikasnosti i ekonomičnosti planiranih aktivnosti.

Potrebno je da Plan, Rebalans plana i Izvješće o realizaciji sadrže adekvatne i dovoljne informacije i obrazloženja za planske veličine i izvršenje istih.

7. Izvršenje Plana poslovanja

7.1 Prihodi

U financijskim izvješćima za 2014. godinu, ukupni ostvareni prihodi iskazani su u iznosu od 61.120.089 KM i u odnosu na prethodnu godinu su veći za 1,3%. Prihodi ostvareni u obračunskom periodu iskazani su kako slijedi:

	01.01. - 31.12.2014.	01.01. - 31.12.2013.
PRIHODI	61.120.089	60.324.080
Poslovni prihodi	59.715.921	57.104.062
Ostali poslovni prihodi	59.715.921	57.104.062
Financijski prihodi	66.938	640.160
Ostali prihodi i dobici	166.777	868.043
Prihodi po temelju usklađivanja vrijednosti sredstava	1.162.692	1.711.807
Prihodi po temelju promjene računovodstvenih politika	7.761	8

Osnovni uvjet za priznavanje prihoda je istovremeno povećanje sredstava (novca, novčanih ekvivaleneta, odnosno financijskih instrumenata) ili smanjenja obveza, što ima za posljedicu povećanja iskazanog financijskog rezultata. Kada se dobici priznaju u bilanci uspjeha oni se iskazuju kao zasebna stavka, zato što je spoznaja o njima korisna za potrebe donošenja ekonomskih odluka. Dobici se iskazuju na neto osnovi, umanjeni za odgovarajuće rashode.

Odloženi prihodi od izdatih Rješenja za korištenje javnih površina (naknade za korištenje cestovnog zemljišta ili od reklamnih znakova i panoa), priznaju se kao prihod od osnovne djelatnosti u momentu uplate sredstava. Prihodi od kamata priznaju se na vremenskoj osnovi za obračunski period u kom su naplaćene. Za primljene donacije i imovinu bez naknade, Društvo primjenjuje prihodovni pristup. Ostali se poslovni prihodi priznaju prema općim načelima priznavanja prihoda odnosno pojedine vrste ostalih prihoda prema načinu koji proizilazi iz ugovora, odluke, zakona ili drugog propisa.

7.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi iskazani u iznosu od 59.715.921 KM u odnosu na prethodnu godinu veći su za 4,6 %. U okviru istih, najznačajniji su prihodi ostvareni temeljem Zakona o cestama FBiH i to prihodi po osnovu naknada za ceste iz maloprodajne cijene nafte i naftnih derivata u iznosu od 34.880.233 KM i prihodi od godišnje naknade za upotrebu cesta, koje se plaćaju pri registraciji za motorna i priključna vozila u iznosu od 17.692.431 KM.

Prihodi od posebne naknade za službu „Pomoć-informacije“ na cestama, u okviru poslovnih prihoda, iskazani su u iznosu od 4.447.904 KM. Sukladno članku 100. Zakona o cestama FBiH, Služba „Pomoć-informacije“ na cestama do donošenja posebnog propisa u nadležnosti je Društva, koje temeljem javnog oglašavanja zaključuje ugovore sa automoto klubovima, koji imaju uvjete za vršenje ove službe. Financijska sredstva pripadaju Društvu i mogu se utrošiti samo u vršenju ove Službe i njenoj implementaciji. Društvo i resorno Ministarstvo osigurati će kontrolu poslovanja praćenjem rada automoto klubova, što je opisano u točki 7.2. Izvješća.

U okviru poslovnih prihoda iskazani su prihodi od naknada za korištenje cestovnog zemljišta, utvrđeni Zakonom o cestama FBiH i podzakonskim aktima. U okviru istih, najznačajniji su prihodi od zakupa zemljišta (priključci) 1.630.780 KM i prihodi od zakupa zemljišta (panoi) 366.902 KM. Prihodi od izvanrednog prijevoza iskazani su iznosu od 212.781 KM, dok su prihodi od suglasnosti evidentirani u iznosu od 136.960 KM.

7.1.2 Financijski prihodi

Financijski prihodi iskazani su u iznosu od 66.938 KM. Odnose se na prihode od zatezних kamata (41.695 KM) i prihode od kamata po transakcijskim računima (25.242 KM).

7.1.3 Ostali prihodi i dobici

Ostali prihodi i dobici iskazani su u iznosu od 166.777 KM i čine ih najvećim dijelom prihodi od ukidanja rezerviranja u iznosu od 61.060 KM i prihodi od naplate šteta od osiguravajućih kuća u iznosu od 59.242 KM.

Prihodi od ukidanja rezerviranja za sudske sporove evidentirani su u iznosu od 61.060 KM. Od navedenog iznosa, iznos od 52.200 KM, se odnosi na ukidanje rezervacije za tužbu Stojko Elčić protiv Društva. Rezerviranje za navedenu tužbu je izvršeno 31.12.2013. godine, kada su i iskazani troškovi rezerviranja u navedenom iznosu. **Ista se odnosi na projekat Sarajevske zaobilaznice, koja je evidentirana u vanbilančnoj evidenciji.** U 2014. godini, utvrđen je propust od strane Sektora pravnih poslova, obzirom da se rezerviranje za sudske sporove vrši samo za sporove protiv Društva nastale na temelju redovnih

aktivnosti i isti se evidentiraju u bilančnoj evidenciji. U revidiranoj godini izvršeno je ukidanje rezerviranja i oprihodovanje u navedenom iznosu.

7.1.4 Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava

Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava iskazani su u iznosu od 1.162.692 KM i odnose se na prihode po osnovu usklađivanja vrijednosti nematerijalnih sredstava (800.737 KM) i građevinskih objekata, postrojenja i opreme (361.955 KM). Ovi prihodi su evidentirani sukladno MRS 20-Računovodstveno obuhvatanje državnih donacija i objavljivanje državne pomoći. Na poziciji unaprijed naplaćenih odloženih prihoda, evidentirani su izvori sredstava po osnovu stalne imovine (poslovna zgrada, transportna sredstva, elektronska oprema, namještaj). **Ova stalna imovina tretira se kao donirana od osnivača, Vlade FBiH, što nije utemeljeno Zakonom o cestama FBiH, niti drugim aktima iz kojih bi se moglo potvrditi da je navedena imovina financirana iz doniranih sredstava (sredstva iz maloprodajne cijene nafte i naftnih derivata, naknada za upotrebu cesta pri registraciji). Amortizacija na ova sredstva evidentira se po principu sučeljavanja, tako što se obračunata amortizacija iskaže na troškovima kao protustavka ispravke vrijednosti stalnih sredstava, a za isti iznos se umanjuje odgođeni prihod (izvori sredstava) klasificiran za ove namjene, a iskazuje prihod od usklađivanja vrijednosti.**

Knjigovodstvena evidentiranja vršiti sukladno Pravilniku o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za gospodarska društva, zbog rizika miješanja bilančne i vanbilančne evidencije.

7.2 Rashodi

U financijskim izvješćima iskazani rashodi u ukupnom iznosu od 45.386.512 KM su za 0,97% manji od rashoda ostvarenih u prethodnoj godini.

Struktura iskazanih rashoda je slijedeća:

	01.01.-31.12.2014.	01.01.-31.12.2013
RASHODI	45.386.512	45.829.692
Poslovni rashodi	41.860.128	43.473.278
Materijalni troškovi	1.871.887	2.697.107
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	3.913.683	3.898.905
Troškovi proizvodnih usluga	33.493.241	33.534.550
Amortizacija	1.162.692	1.711.807
Troškovi rezerviranja	973.137	1.132.407
Nematerijalni troškovi	445.488	498.502
Financijski rashodi	3.090.015	1.824.598
Ostali rashodi i gubici	204.707	346.651
Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	-	-
Rashodi iz osnova promjene račun. politika i ispravki neznačajnih grešaka iz ranijih perioda	231.662	185.165

7.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi u visini od 41.860.128 KM manji su za 3,71% u odnosu na prethodnu godinu, a čine ih materijalni troškovi 1.871.887 KM, troškovi plaća i ostalih ličnih primanja zaposlenih 3.913.683 KM, troškovi proizvodnih usluga 33.493.241 KM, amortizacija 1.162.692 KM, troškovi rezerviranja 973.137 KM i nematerijalni troškovi 445.488 KM.

7.2.1.1 Materijalni troškovi

Materijalni troškovi u visini od 1.871.887 KM odnose se na utrošene sirovine i materijal 1.704.794 KM, električnu energiju, grijanje, gorivo za službena vozila 156.375 KM i otpis sitnog inventara u upotrebi, autoguma u upotrebi 10.718 KM.

Utrošak soli za redovno održavanje magistralnih cesta iznosio je 1.665.094 KM. Društvo je zbog povoljnih vremenskih uvjeta tijekom prethodne zime imalo dovoljne zalihe soli do prosinca 2014. godine. U rujnu 2014. godine pokrenut je postupak javne nabave soli za zimu 2014/2015. godina, koji je poništen zbog žalbe „Macot Sol“ Mostar. Naime, Ured za razmatranje žalbi je donio Rješenje 28.01.2015. godine kojim je usvojena žalba i poništen postupak. Obzirom da nije izvršen odabir dobavljača za nabavu

soli do kraja godine, Sektor za održavanje je uputio Upravi Društva Informaciju 31.12.2014. godine i zatražio da se nedostatak soli riješi na način da se zatraži od izvođača redovnog održavanja da nabave planirane količine soli za naredni mjesec. **Utvrđeno je da je člankom 42. Okvirnih sporazuma za period 2014.-2018. godina za radove redovnog održavanja predviđena mogućnost nabave soli od strane izvođača, a što treba biti regulirano godišnjim ugovorima za radove redovnog održavanja. Međutim, godišnjim ugovorima sa Izvođačima za period 01.09.2014-31.08.2015. godine, nije predviđeno da izvođači radova redovnog održavanja vrše nabavu soli.**

Utvrđeno je da je na 31.12.2014. godine od strane nadzornog organa zapisnički konstatiran manjak soli kod izvođača „Rudnici gipsa“ Donji Vakuf i to: **164 tona** morske soli i **185 tona** kamene Tuzlanske soli, a ista je uskladištena na punktovima izvođača. U zapisniku nadzornog organa Društva zaključeno je da postoji neslaganje između evidencija o utrošku soli i stvarnog stanja zaliha. Uprava Društva je 30.01.2015. godine uputila dopis izvođaču u kojem ga obavještava da će od naredne situacije biti umanjena isplata za ukupno **76.433 KM**, te da će o istome biti obaviješteni policijski organi i Uprava za indirektno oporezivanje. Nakon dopisa izvođača od 02.02.2015. godine, određena količina soli je bila priznata kao potrošena a neevidentirana, te je Sektor za održavanje dopisom od 17.02.2015. godine Upravi predložio umanjnje na iznos od **67.955 KM** od slijedeće ispostavljene situacije. Dana 16.03.2015. godine Sektor održavanja je ponovno uputio Upravi korigovano Izvješće o stanju soli u kojem je utvrđeno da nedostaje **77 tona** morske soli, **48 tona** Tuzlanske soli i **44 tona** koje su ukradene, u ukupnom iznosu od **37.301 KM** (cca. 180 tona manje od prvobitno utvrđenog manjka). **Za navedeni iznos je izvršeno umanjnje situacije „Rudnici gipsa“ Donji Vakuf u 2015. godini.**

Ističemo da nije prezentirana dokumentacija za umanjnje prvobitno utvrđenog manjka soli na **67.955 KM**, niti za umanjnje na **37.301 KM**. Također, prema usmenim informacijama, navedeni slučaj nije prijavljen policijskim organima niti Upravi za indirektno oporezivanje. Nisu poduzete dodatne aktivnosti kako bi se utvrdio točan manjak na zalihama soli u cilju zaštite imovine.

7.2.1.2 Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja

U okviru poslovnih rashoda značajni su izdaci za plaće i naknade plaća, a njihova struktura je:

	01.01.-31.12.2014.	01.01.-31.12.2013.	Index
Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja	3.913.683	3.898.905	100
Troškovi plaća i naknada zaposlenih	3.313.469	3.342.535	99
Troškovi službenih putovanja zaposlenih	51.833	60.754	85
Troškovi ostalih primanja, naknada i mater. prava	452.108	458.154	99
Troškovi naknada članovima odbora i komisija	96.273	31.532	305
Troškovi naknade ostalim fizičkim licima	0	5.930	0

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja iskazani u iznosu od 3.313.469 KM manji su za 0,8% u odnosu na prethodnu godinu.

Pravilnikom o radu Društva je definiran način obračuna plaće za uposlenike. Pravilnikom o radu, svi poslovi su razvrstani u grupe složenosti, a za svaku grupu složenosti propisani su bruto bodovi u određenom rasponu. Definirani su kriteriji za utvrđivanje broja bodova, a to su stručna sprema, složenost, odgovornost i kreativnost. O visini bruto bodova za svako pojedinačno radno mjesto odlučuje Direktor prilikom zaključivanja Ugovora o radu. Ukazujemo da postojanje raspona znači da radna mjesta u okviru iste grupe složenosti mogu imati i imaju različit broj bodova za obračun plaće, obzirom da nije definiran način primjene kriterija prilikom dodjele bodova za radna mjesta koja se nalaze unutar iste grupe složenosti. U 2014. godini najviša plaća isplaćena je u iznosu od 4.472 KM, a najniža u iznosu 938 KM.

U okviru ostalih troškova zaposlenih, naknade za topli obrok iznosile su 199.799 KM, naknade troškova prevoza na posao i sa posla 58.057 KM, regres za godišnji odmor 70.056 KM, naknada za smještaj i ishranu na terenu 46.775 KM, jubilarne nagrade i otpremnine 11.067 KM, naknade za državne i vjerske praznike 27.396 KM, novčane potpore zaposlenicima 26.494 KM i trošak ostalih primanja 12.461 KM.

Kao i u prethodnim godinama, **regres nije isplaćen sukladno Pravilniku o radu**, prema kojem zaposlenici imaju pravo na regres u visini 70% plaće zaposlenika isplaćene u posljednja tri mjeseca ili u visini

prosječne plaće u FBiH u posljednja tri mjeseca, **ako je to za zaposlenika povoljnije**. Na temelju Odluke Direktora od 10.06.2014. godine, isplaćen je regres u visini prosječne neto plaće u FBiH u posljednja tri mjeseca u iznosu od 834 KM.

Naknada za topli obrok je isplaćivana sukladno Pravilniku o radu na način da je Direktor mjesečnim Odlukama utvrđivao visinu dnevne naknade za topli obrok. Za sve mjesece Direktor je donio odluke o visini, koja se kretala od 1,20 % do 1,78 % prosječne plaće u FBiH.

Naknada za državne i vjerske praznike je isplaćena na osnovu Odluke Direktora od 15.12.2014. godine, u neto iznosu od 250 KM po uposleniku, kao i neto iznos od 100 KM za 11 umirovljenih uposlenika (**što nije definirano Pravilnikom o radu**). U vezi sa navedenim ističemo da je iznos od 250 KM u okviru neoporezivog iznosa sukladno Zakonu o porezu na dohodak. Obzirom da je ranije isplaćena naknada za „8. Mart“ u iznosu od 100 KM za 37 uposlenica, na oporezivi iznos od 3.700 KM izvršen je obračun pripadajućih poreza i doprinosa.

Članovima Odbora za reviziju isplaćena je naknada u iznosu od 31.568 KM. Ugovorima o angažmanu sa članovima istog je utvrđena visina mjesečne naknade. Tijekom 2014. godine održano je ukupno osam (8) sjednica Odbora za reviziju. Ističemo da je obračunata i isplaćena naknada za svih dvanaest mjeseci 2014. godine, kao i da ugovorom nije uvjetovana isplata mjesečne naknade održanom sjednicom u tom mjesecu.

Naknada za smještaj i ishranu na terenu na dan 31.12.2014. godine iznosila je 46.775 KM i isplaćena je za 7 uposlenika tj. nadzornih organa koji vrše nadzor nad određenim dionicama magistralnih cesta. Ovi uposlenici žive u kantonima u kojima obavljaju svoje poslove i neki nemaju osiguran radni prostor za obavljanje utvrđenih radnih zadataka. Uvidom u ugovore o radu sa nadzornim organima, utvrđeno je da je mjesto rada zaposlenika u sjedištu Poslodavca i istim je definirano puno radno vrijeme od 40 radnih sati. Od 01.09.2012. godine primjenjuje se Odluka, prema kojoj je naknada za rad na terenu utvrđena u visini propisane dnevnice za službena putovanja u zemlji, za radne dane uključujući i subote. **Uposlenicima se pored redovne plaće u prosjeku isplaćuje dodatnih 550 KM mjesečno na koje se ne obračunavaju porezi i doprinosi sukladno Zakonu o porezu na dohodak i Zakonu o doprinosima.**

Kao i što je konstatirano u prethodnoj godini, ne može se potvrditi način obračuna i isplate ove naknade budući da ista nije definirana, niti je sukladna članku 83. Pravilnika o radu, članku 25. Općeg kolektivnog ugovora za teritoriju FBiH, Zakonu o porezu na dohodak, kao ni ugovorima o radu. Nije uspostavljena redovna kontrola rada saradnika za nadzor, nije utvrđena obveza sačinjavanja izvješća o radu, niti se vodi evidencija o vremenu provedenom na terenu.

7.2.1.3 Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 33.493.241 KM.

U okviru proizvodnih usluga značajni su troškovi usluga izrade i dorade učinka, troškovi usluga održavanja, troškovi zakupa i troškovi ostalih usluga.

Troškovi održavanja iskazani u iznosu od 29.332.253 KM; od čega redovno održavanje iznosi 25.308.752 KM; hitne intervencije 2.046.771 KM; izvanredno održavanje 1.062.079 KM; javna rasvjeta 379.211 KM; održavanje semaforne opreme 312.032 KM i drugi manji troškovi održavanja.

Sa izvođačima sa kojima su zaključeni Okvirni sporazumi o uvjetima i načinu izvođenja radova redovnog održavanja magistralnih cesta, na temelju suglasnosti resornog ministarstva, zaključeni su aneksi ugovora na period od 16.03.2013.-15.03.2014. godine.

Ugovorima o održavanju je definirano da stručno-tehnički nadzor nad izvođenjem radova vrši naručilac putem ovlaštenih predstavnika (nadzornih organa). Nadzorni organi dužni su da kontroliraju da li se radovi izvode sukladno usvojenim dinamičkim planom, prema propisima, standardima, smjernicama, odnosno da se izvođenjem radova ne ugrožava sigurnost učesnika u prometu.

Nakon zimske sezone 2013.-2014. godina, konstatirano je da je ostalo 2,5 miliona KM neutrošenih sredstava obzirom na povoljne vremenske uvjete. Resorno ministarstvo je dalo suglasnost 31.03.2014. godine da se sredstva preusmjere na održavanje (cca 1,5 miliona KM) i investicije (1 milion KM). **Također, prema Zaključcima Vlade FBiH ponovno su produženi postojeći Okvirni sporazumi i to do 15.06.2014. godine u iznosu od 11.945.813 KM, zatim do 31.08.2014. godine u vrijednosti 2.485.559 KM. Novi Okvirni Sporazumi zaključeni su za jedanaest LOT-ova za period 01.09.2014.-31.08.2018. godine, kao i novi**

jednogodišnji ugovori od 01.09.2014.-31.08.2015. godine (ukupno 27.948.482 KM), što je pojašnjeno u točki 10. Izvješća.

Usljed obilnih padavina i poplava koje su pogodile FBiH u svibnju 2014. godine, Društvo je u okviru ugovora za period od 16.03.-15.06.2014. godine također obuhvatilo neplanirane radove na održavanju sa izvođačima za 6 LOT-ova u vrijednosti od 1,044 miliona KM. Navedena sredstva su osigurana Rebalansom Plana poslovanja. **Ističemo da su navedeni Ugovori zaključeni nakon što je većina radova na terenu izvršena. Također usljed obilnih padavina pokrenuta su klizišta i nastale su štete, zbog kojih je Društvo zaključilo ugovore sa izvođačima za hitne intervencije u ukupnom iznosu od 2.046.771 KM.**

U okviru troškova održavanja iskazani su troškovi održavanja stalnih sredstava u iznosu od 124.128 KM. Društvo je 14.10.2014. godine zaključilo Ugovor za održavanje sustava gospodarenja cestama (programskih rješenja) sa Grupom ponuđača: TEB Informatika d.o.o. Zagreb i TEB Informatika d.o.o. Sarajevo na iznos od 50.000 KM za period pružanja usluge do 31.12.2014. godine. Navedene usluge se vrše tijekom cijele godine, a ugovor se nakon provedenog pregovaračkog postupka zaključuje tek krajem godine (već drugu godinu zaredom). Člankom 8. navedenog Ugovora utvrđeno je da će se plaćanje vršiti sukladno troškovniku, sukcesivno na bazi privremenih mjesečnih situacija o izvršenim uslugama. Po ovom ugovoru, ispostavljena je situacija u 2014. godini na iznos od 40.136 KM, bez odgovarajućeg dokaza da su usluge i stvarno izvršene u navedenom iznosu. Ugovorom nije definirana jedinična cijena usluge niti količina usluga, tako da nismo u mogućnosti potvrditi da li su cijene izvršenih usluga realne, niti da li su pružene usluge u okviru ugovorenih. Usluge održavanja se odnose na nabavljeni sistem „SUGOC“, koji je „TEB Informatika“ isporučila i instalirala za potrebe Društva. Osnovnim ugovorom o nabavi nisu definirani uvjeti održavanja, a „TEB Informatika“ je vlasnik isključivih autorskih prava i izvornog koda nad softverom „SUGOC“.

Troškovi usluga izrade i dorade učinka iskazani su u iznosu od 4.117.780 KM. U okviru istih iskazani su troškovi službe „Pomoć-informacije“ na cesti koji se odnose na usluge BIHAMK-a u iznosu od 3.262.457 KM i AAMK-a BIH u iznosu od 855.323 KM. Zaključeni su Okvirni sporazumi za 2014. i 2015. godinu (BIHAMK 5.963.301,50 KM i AAMK 1.946.320 KM); te jednogodišnji ugovori za 2014. godinu (BIHAMK na iznos od 2.981.651 KM i AAMK na iznos od 973.160 KM). Sukladno članku 100. Zakona o cestama FBiH, prikupljena financijska sredstva koja se uplaćuju prilikom registracije vozila na mjesečnoj osnovi se koriste isključivo za ovu namjenu. Ugovoreni iznosi su procjena broja registriranih vozila i visine naknade u FBiH. Na osnovu više uplaćenih i raspoloživih sredstava krajem godine, Društvo je sa BIHAMK-om potpisalo Anex ugovora 24.12.2014. godine na iznos od 380.000 KM.

U okviru proizvodnih usluga je iznos od 9.495 KM, koji se odnosi na trogodišnju Sophos licencu za period 27.03.2014.-26.03.2017. godine, te je ista trebala teretiti nematerijalna sredstva i obveze, te biti amortizirana u navedenom periodu.

7.2.1.4 Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani u iznosu od 1.162.692 KM u odnosu od prethodnu godinu manji su za 32,07%, zbog prestanka obračuna amortizacije za pojedina stalna sredstva u 2014. godini.

Amortizacija je obračunata linearnom metodom otpisa, shodno usvojenim politikama, o čemu je detaljnije obrazloženo u točki 8.1. Izvješća.

7.2.1.5 Troškovi rezerviranja

Troškovi rezerviranja su iskazani u iznosu od 973.137 KM, a odnose se na rezerviranja po započetim sudskim sporovima (729.080 KM) i rezerviranja za otpremnine (244.057 KM), što je pojašnjeno u točki 8.4.1.1. Izvješća. Međutim Društvo je u 2014. godini je isplatilo sudske presude za tužbe iz prethodnih godina u iznosu od 313.810 KM, za koje nije izvršeno rezerviranje. Za iste je Društvo imalo saznanja i trebalo je izvršiti rezervaciju sredstava u prethodnom periodu, obzirom da su bili ispunjeni uvjeti za priznavanje propisani MRS. 37, čime su precijenjeni troškovi 2014. godine.

7.2.1.6 Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi u iznosu od 445.488 KM manji su za 10,63 % u odnosu na prethodnu godinu. Ove troškove u najvećem dijelu čine troškovi neproizvodnih usluga, troškovi poštanskih i

telekomunikacijskih usluga, troškovi platnog prometa, premije osiguranja, troškovi reprezentacije i ostali nematerijalni troškovi.

Troškovi neproizvodnih usluga iskazani u iznosu od 184.699 KM u odnosu na prethodnu godinu manji su za 24,31 %. Najznačajniji su troškovi usluga čišćenja u iznosu od 61.612 KM, troškovi eksterne revizije 40.857 KM, troškovi usluga oglašavanja u tisku 28.962 KM, troškovi seminara i simpozija u iznosu od 11.228 KM.

Troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga u iznosu od 112.305 KM na razini su troškova iz prethodne godine. U okviru istih najveći su troškovi poštanskih usluga u iznosu od 34.586 KM, troškovi telefona fiksne mreže u iznosu od 38.990 KM i mobilnih telefona u iznosu od 30.668 KM.

Troškovi platnog prometa iskazani su u iznosu od 9.061 KM i na razini su prošlogodišnjih. Ove troškove uglavnom čine bankarske usluge.

Troškovi reprezentacije u iznosu od 34.628 KM u odnosu na prethodnu godinu veći su za 21,23%, a u odnosu na Rebalans za 14,6%. Uprava Društva je donijela Pravilnik o korištenju sredstava reprezentacije, kojim je definirano ko ima pravo na reprezentaciju i do kojeg iznosa. Pored Plana poslovanja i Rebalansa u kojem se planira iznos za reprezentaciju, **nije postavljeno ograničenje za članove Uprave vezano za korištenje reprezentacije.** Navedeno ističemo obzirom na trend rasta ovih troškova. **Na računima za eksternu reprezentaciju nije naveden razlog načinjenog troška, zbog čega se ne može potvrditi da su isti načinjeni u poslovne svrhe. Člankom 10. Pravilnika definirana je obveza sačinjavanja polugodišnjeg izvješća o korištenju sredstava reprezentacije Upravi, koje nije sačinjeno.**

7.2.2 Financijski rashodi

Financijski rashodi u iznosu od 3.090.015 KM odnose se na kamate i servisne troškove ino kredita (2.007.398 KM), kao i negativne tečajne razlike za IDA kredit (1.082.614 KM), što je pojašnjeno u točki 8.4.2. Izvješća.

7.2.3 Ostali rashodi i gubici

Ostali rashodi i gubici se najvećim dijelom odnose na otpisanu projektnu dokumentaciju po Izvješću komisije za procjenu (192.483 KM), što je detaljnije opisano u točki 8.1. Izvješća.

7.2.4 Rashodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih godina

Rashodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih godina iskazani su u visini od 231.662 KM. Revizijom je utvrđeno da se od navedenog iznosa na fakture „KUK Consulting“ iz 2013. godine odnosi ukupno 144.492 KM. Zbog nepravovremeno dostavljenih faktura iz Sektora međunarodnih investicija, navedeni iznos je iskazan u 2014. godini, a isti pripadaju 2013. godini i za taj iznos su bili podcijenjeni rashodi prethodne godine, a precijenjeni u ovoj godini. Navedeno nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja, a prije svih paragrafu 22., 91. i 96. Okvira za sastavljanje i prezentiranje financijskih izvješća.

Potrebno je pojačati nadzor nad korištenjem i evidentiranjem utroška soli koja se skladišti kod izvođača radova redovnog održavanja, a u slučaju neusuglašenosti poduzeti adekvatne mjere.

Potrebno je preispitati osnovanost isplate naknade suradnika za nadzor i istu urediti Pravilnikom o radu Društva.

Potrebno je uspostaviti adekvatan nadzor nad radom suradnika za nadzor u cilju kvalitetnog obavljanja poslova i pravilnog obračuna naknade.

Potrebno je Pravilnikom o radu Društva definirati način primjene kriterija za utvrđivanje broja bodova, kao elementa za obračun plaće, u cilju zadovoljenja principa transparentnosti kod utvrđivanja plaća uposlenih.

Prilikom zaključivanja ugovora regulirati ključne elemente nabave (obim i cijena usluga, rok isporuke, trajanje i sl.), te blagovremeno poduzeti aktivnosti na pokretanju nabave.

Potrebno je osigurati da se reprezentacija koristi sukladno Pravilniku o korištenju sredstava reprezentacije.

Troškove i obveze priznavati i računovodstveno evidentirati u momentu stvaranja istih, u periodu na koji se isti odnose, sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardima, a ukoliko u momentu priznavanja ne postoji odgovarajuća knjigovodstvena isprava, evidentiranje vršiti u korist pasivnih vremenskih razgraničenja, shodno MRS 37–Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva.

7.3 Financijski rezultat

Zakonom o cestama FBiH je definirano da: „Društvo predstavlja upravitelja javnih cesta koja obavlja poslovanje od općeg interesa, ne posluje na komercijalnoj osnovi, niti je osnovan radi stjecanja dobiti, već svoje aktivnosti obavlja na osnovu odobrenog plana i programa od osnivača. Razlika javnih prihoda i javnih rashoda predstavlja financijski rezultat koji je neoporeziv i ne može biti predmet ponovne raspodjele, na dividendu ili povećanje kapitala, već se isti raspoređuje na obveze prema planiranoj namjeni, koje predstavljaju izvor sredstava, isključivo za upravljanje, građenje, rekonstrukciju i zaštitu javnih cesta.“

Sukladno odredbama Zakona o cestama FBiH, Društvo je 19.12.2012. godine donijelo Pravilnik o računovodstvenim politikama (sa primjenom od 01.01.2012. godine), kojima je reguliran način sastavljanja i prezentacije financijskih izvješća. Međutim, način iskazivanja amortizacije; iskazivanje financijskog rezultata na datum bilanciranja i njegove raspodjele na obvezu prema određenoj namjeni, nije sukladan MRS i MSFI. Po utvrđivanju financijskog rezultata, isti se prenosi na klasu 4.-Izvori financijskog rezultata.

Direktor Društva je 26.02.2015. godine donio Odluku o prijedlogu raspodjele financijskog rezultata za 2014. godinu, prema kojoj se utvrđeni financijski rezultat u iznosu od 15.733.577 KM raspoređuje na sredstva, koja će se utrošiti za upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu javnih cesta, sukladno Planu i programu Društva za 2015. godinu.

8. Stalna i tekuća sredstva, kapital i obveze

8.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Stalna sredstva i dugoročni plasmani iskazani u knjigovodstvenoj vrijednosti od 2.086.790.500 KM, u odnosu na prethodnu godinu veći su za 0,79 %.

Struktura stalnih sredstava i dugoročnih plasmana na datum bilance bila je slijedeća:

	31.12.2014.	31.12.2013.
STALNA SREDSTVA	2.086.790.500	2.070.404.604
Nematerijalna sredstva	2.077.692.880	2.062.849.310
Nekretnine, postrojenja i oprema	9.089.685	7.547.359
Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	7.935	7.935

Nematerijalna sredstva

Nematerijalna sredstva čine cestovna infrastruktura, prava na softvere zasebnih baza podataka (za ceste, mostove i tunele i sigurnost prometa), prava na tehničko-tehnološku dokumentaciju te nematerijalna sredstva u pripremi. Prema računovodstvenim politikama Društva, nakon početnog priznavanja u knjigovodstvenim evidencijama, primjenjuje se model troška nabavke, osim na prava na upravljanje cestovnom infrastrukturom. Nematerijalna sredstva, osim **prava na upravljanje cestovnom infrastrukturom** (građevinski objekti-ceste, mostovi, tuneli magistralnih razina), otpisuju se sustavno tokom procijenjenog vijeka trajanja linearnom metodom otpisa. Nematerijalna imovina sa neodređenim vijekom uporabe se ne amortizira (**pravo upravljanja cestovnom infrastrukturom**), ali se vrši vrijednosno usklađenje svake 2 godine.

Cestovna infrastruktura je sukladno Zakonu o cestama („Službene novine FBiH“ br. 12/10) dana na upravljanje i održavanje Društvu, te je u bilančnoj evidenciji iskazana na poziciji stalne nematerijalne imovine (ulaganja na tuđim sredstvima). Pravilnikom o računovodstvenim politikama je regulirano da se

na pravo upravljanja cestovnom infrastrukturom ne obračunava amortizacija, ali se vrši vrijednosno usklađenje svake 2 godine, što nije sukladno točki 8. i 9. MRS 38.-Nematerijalna sredstva.

Ističemo da sukladno zahtjevima MRS 38, vrednovanje nematerijalne imovine po fer vrijednosti podrazumijeva postojanje aktivnog tržišta, koje ne postoji u BiH, što dovodi u pitanje da li je procijenjena vrijednost zaista fer vrijednost po kojoj se može imovina prodati. Postavlja se i pitanje adekvatne i realne procjene za ovu vrstu posla, obzirom na obimnost i složenost cestovne infrastrukture. Prema Okviru za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvješća (točka 53.-59.), između ostalog, pravo vlasništva nad određenom imovinom nije presudno za vođenje evidencija i za obračun amortizacije, imajući u vidu da Društvo ima kontrolu nad koristima, za koje se očekuju da će proisteći i ista je posljedica zakonskih prava.

Projekat „Uspostava Strategije, akcionih planova i mjera ublažavanja visokog rizika na cestovnim dionicama u FBiH za period 2011.-2020. godina“ je aktiviran 2012. godine u iznosu od 1.427.950 KM, od čega je vlastitim sredstvima Društva financirano 668.967 KM, a ostatak kreditnim sredstvima. Naime, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama sigurnosti prometa na putevima u BiH („Službeni glasnik BiH“ br. 48/10) utvrđena je obveza izrade Strategije sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini, koju usvaja Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine i odnosi se na period od pet godina. Ministarstvo prometa i komunikacija BiH je dužno da, u suradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, izradi navedenu Strategiju. Akcioni plan za provođenje Strategije usvaja Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i vlade entiteta Bosne i Hercegovine, te Brčko Distrikta u istom tekstu.

Međutim, kako je i ranije konstatirano, za priznavanje iste u poslovnim knjigama Društva nisu ispunjeni uvjeti propisani MRS 38-Nematerijalna sredstva, odnosno da je vjerovatan priliv buduće ekonomske koristi povezan sa sredstvima, budući da ista nije usvojena od nadležne Parlamentarne Skupštine Bosne i Hercegovine, niti su započete aktivnosti predviđene Strategijom.

Ponovno ističemo da nadležno Federalno ministarstvo prometa i komunikacija nije bilo uključeno u navedeni projekt, niti je Strategiju uputilo u dalju proceduru prema Vladi FBiH, tako da se dovodi u pitanje opravdanost financiranja i evidentiranja iste u evidencijama Društva, uzimajući u obzir nadležnosti Društva sukladno Zakonu o cestama FBiH. Imajući u vidu da ista nije zvanično usvojena i da Društvo ne ostvaruje ekonomske koristi od iste, upitna je realnost iskazane vrijednosti. Društvo nije izvršilo procjenu vjerovatnoće budućih ekonomskih koristi sukladno MRS 36.-Umanjenje vrijednosti sredstava i Okviru za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvješća.

Nematerijalna sredstva u tijeku

Revizijom je utvrđeno da su na poziciji nematerijalnih sredstava u tijeku iskazane investicije, od kojih je značajan dio započeo 2004. i 2005. godine. Osim toga što se investicije realiziraju sporo i neefikasno, ne poštuju se ni usvojene procedure vezane za knjigovodstveno evidentiranje i aktiviranje istih. Utvrđeno je da je prijenos u uporabu radova na Rekonstrukciji raskrsnice na ukrštanju cesta M20 i M18.1 u Ustikolini, u iznosu od 524.170 KM izvršen tek 31.03.2014. godine, a na osnovu Izvješća o primopredaji izvedenih radova od 06.07.2012. godine, u kojem je Komisija za primopredaju konstatirala da su radovi izvedeni sukladno projektnoj dokumentaciji i kvalitetno, te da se isti mogu prihvatiti. Društvo je prema tome na dan 31.12.2012. i 31.12.2013. godine klasificiralo ovu investiciju u pripremi, a ista se stvarno koristila. Navedena klasifikacija nema uticaja na rezultat perioda jer Društvo ne vrši obračun amortizacije za stavke cestovne infrastrukture. Isti propust uočen je kod aktiviranja okončanih radova u iznosu od 244.529 KM, a odnosi se na sanaciju asfaltnog kolovoza na cesti M-5 Bosanski Petrovac-Gornje Bravsko, prema Zapisniku sa završnog preuzimanja radova od 02.10.2013. godine, koji nije dostavljen nadležnom Odsjeku financijsko-računovodstvenih poslova. Zapisnik o okončanju projekta sačinjen je tek 28.01.2015. godine, a knjigovodstveno aktiviranje navedene investicije je izvršeno 31.12.2014. godine. Navedeno ukazuje na nedovoljne kontrolne aktivnosti u pogledu pravovremenog aktiviranja investicija jer se jedan dio investicija stvarno koristi, a knjigovodstveno se i dalje vodi kao ulaganje u tijeku.

Na poziciji nematerijalnih sredstava u tijeku na dan 31.12.2014. godine iskazan je iznos od 51.907.182 KM. Za dio ovih investicija u iznosu najmanje od 9.202.721 KM, koje su započete u ranijem

periodu i financirane vlastitim sredstvima, nije bilo realizacije u 2014. godini od kojih navodimo najznačajnije izgradnje obilaznica: Cazin 337.310 KM, Velika Kladaša 1.567.436 KM, Goražde 401.943 KM; 225.941 KM, Bihać 96.244 KM, Ključ 94.951 KM, Donji Vakuf 247.650 KM, Livno 94.372 KM; južna Čapljina 42.822 KM, Stolac 86.580 KM, Bugojno 475.218 KM, Odžak 57.279 KM; zatim izgradnja puta Hrenovica-Goražde 736.162 KM; rekonstrukcije raskrsnica: Skokovi 55.900 KM, Tasovčići 42.705 KM, Kamenica 10.655 KM, Velika Kladaša 17.263 KM, Velika Kladaša 3+650/M4.2 16.614 KM, Kulen-Vakuf 16.556 KM, Srebrenik-Šićki Brod 13.500 KM, Posušje 33.579 KM, rekonstrukcija mosta (rijeka Vrbas) 51.597 KM, semaforizacija raskrsnice Živinice 24.030 KM, rekonstrukcija ceste Ljubuški-Grude 870.215 KM, rekonstrukcija trase-devijacije Ključ-Pudin H. 67.862 KM, rekonstrukcija ceste Lepenica-Šamin gaj-Kaonik 132.945 KM, rekonstrukcija ceste Bukovci-Bilalovac-Kaonik-Blažuj 137.912 KM, rekonstrukcija ceste ulaz u Prozor 76.455 KM, sanacija škarpi 46.254 KM, sanacija mostova 61.657 KM, sanacija trupa ceste 64.362 KM, sanacija tunela Vranduk 378.202 KM i sanacija tunela Jasen 155.550 KM.

Obilaznica Olovo iskazana je u iznosu od 468.351 KM, a ista je financirana vlastitim sredstvima Društva. Prema usmenoj izjavi odgovorne osobe, upitna je dalja realizacija ove investicije, imajući u vidu da ista nije planirana Programom modernizacije cesta FBiH.

Kao primjer navodimo i investiciju Rekonstrukcija ceste Izačić-Vrkašić-Orljani iskazanu u iznosu od 1.996.649 KM, koja je započeta 2004. godine i za koju je utvrđeno da u 2014. godini, nije bilo novih ulaganja. Zadnje ulaganje je izvršeno 2012. godine, kada je okončana revizija Glavnog projekta mostova na Obilaznici Bihaća i tunela „Mišići“ u iznosu od 13.648 KM. **Ova imovina se već duži period evidentira na poziciji ulaganja u tijeku, tako da se postavlja pitanje ulaganja u projekte (uglavnom za izradu idejnog ili glavnog projekta), koji nisu u postupku realizacije i za koje nisu osigurana financijska sredstva za dalji nastavak. Pored činjenice da su u ranijem periodu uložena značajna sredstva za projekte obilaznica: Kalesija, Bugojno, Goražde, Ključ, Livno, D.Vakuf, Bihać i Cazin, tek krajem 2012. godine zaključeni su ugovori o nabavci Studija opravdanosti u okviru Programa modernizacije cesta FBiH.**

Ističemo da je za izgradnju magistralne ceste Neum-Stolac (započeta 2004. godine), iskazana u iznosu od 12.332.542 KM, u Planu poslovanja za 2015. godinu planirana samo eksproprijacija i izrada projektne dokumentacije u iznosu od 442.000 KM iz sredstava GSM licence. Također, utvrđeno je da su navedenim Planom, za projekat Modernizacije magistralnih cesta (848.881 KM), planirana vlastita sredstva samo za projektovanje, dok je upitan dalji nastavak realizacije investicije. Navodi se da je dalji nastavak navedenih investicija planiran putem obezbjeđenja međunarodnih kreditnih sredstava EIB-a i EBRD-a, za koje, do momenta okončanja predmetne revizije, nije završena procedura kreditnog zaduženja.

Iz prezentirane dokumentacije, ne može se potvrditi da je Uprava izvršila analizu svih dosadašnjih ulaganja, budući da tijekom 2014. godine nije bilo novih ulaganja u iste. Nije u potpunosti postupljeno prema načelu opreznosti, jer nije izvršena procjena vjerovatnoće budućih ekonomskih koristi od iskazane imovine sukladno paragrafu 37, 85. i 89. Okvira za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvješća. Društvo nije postupilo sukladno paragrafu 52.-60. MRS 38-Nematerijalna sredstva, prema kojima „pravno lice razvrstava stvaranje sredstva u fazu istraživanja i fazu razvoja. Nijedno nematerijalno sredstvo nastalo iz istraživanja se ne priznaje, već se evidentira kao rashod perioda. Također nematerijalno sredstvo proizašlo iz razvoja, pravno lice priznaje ako i samo ako je ispunilo kriterije iz paragrafa 57. MRS 38, gdje posebno ističemo: tehničku provedivost dovršenja nematerijalnog sredstva tako da bude dostupno za uporabu ili prodaju, namjeru dovršenja i uporabe sredstva, način na koji će nematerijalno sredstvo davati buduće ekonomske koristi kao i dostupnost adekvatnih tehničkih i financijskih resursa za dovršenje razvoja i uporabu ili prodaju nematerijalnog sredstva“. Prema paragrafu 60. ovog Standarda, da bi dokazao na koji način će nematerijalno sredstvo davati vjerovatne buduće ekonomske koristi, pravno lice procjenjuje iste, koje trebaju biti ostvarene od sredstva korištenjem načela iz MRS 36.-Umanjenje vrijednosti sredstava.

Rješenjem Direktora od 27.11.2014. godine formirana je Komisija, čiji je zadatak da izvrši procjenu nastavka moguće realizacije projekata, sukladno članku 33. stavak 2. Pravilnika o računovodstvenim politikama. Zadatak Komisije je bio da po svakom ulaganju u cestovnu infrastrukturu, čija realizacija značajno kasni ili su aktivnosti u potpunosti obustavljene konstatira svršishodnost daljnjeg ulaganja uz obrazloženje i prijedlog da li se od započete investicije očekuje buduća korist. Sačinjeno je Izvješće u kojem je dat pregled projekata za koje se procjenjuje da se neće nastaviti u budućem periodu. **Prema**

obrazloženju Komisije najvećim dijelom radi se o zastarjelim projektnim rješenjima ili o projektima koje nije moguće nastaviti zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa. Komisija je procijenila da se projekti u iznosu od 192.483 KM neće nastaviti u budućem periodu, s tim da ako se neki od projekata nastavi, koristiti će se postojeća projektna dokumentacija. Za projekte koji nisu otpisani, a značajne su vrijednosti, Komisija je navela da će se po donošenju Strategije magistralnih cesta, isti nastaviti. Knjigovodstveno evidentiranje je izvršeno na način da su isknjižene investicije u tijeku za navedeni iznos, a uvećani rashodi od gubitaka na zalihama materijala i robe.

Na poziciji investicija u tijeku iskazana je "Izgradnja tunela Karaula" u iznosu od 4.984.909 KM. Prema prezentiranoj dokumentaciji, utvrđeno je da je Društvo 14.04.2014. godine za izvođenje radova na projektu izgradnje „Tunela Karaula“ zaključilo Ugovor sa „Strabag AG“ Austrija na iznos od 24.257.083 KM. Također, Društvo je zaključilo Ugovor za nadzor za realizaciju navedenih radova sa "JV ROUGHTON" Velika Britanija na iznos od 914.718 KM. Supotpisnik Ugovora je federalni ministar prometa i komunikacija, koji je 13.03.2014. godine dao suglasnost za zaključenje navedenih ugovora. Izbor dobavljača je izvršen prema procedurama Europske Investicijske banke, koje nisu bile predmet revizije.

Naime, Vlada FBiH je 19.11.2013. godine donijela Zaključak, kojim je ovlastila Federalno ministarstvo financija da pokrene proceduru kreditnog zaduženja za Projekat „Modernizacija magistralnih cesta u FBiH“ kod Europske investicijske banke u iznosu do 50 miliona EUR-a, te da se kreditni aranžman dizajnira na način da se povlačenje kredita u iznosu od 25 miliona EUR-a uvjetuje provedbom mjera koja će osigurati održivost duga Društva.

Utvrđeno je da je Ministarstvo financija i trezora BiH, nakon dostavljenog zahtjeva Federalnog ministarstva financija za pokretanje postupka, uputilo 24.01.2014. godine zahtjev EIB-u za kreditno zaduženje u iznosu do 50 miliona EUR-a. Prezentiran je dopis od strane EIB-a od 19.03.2015. godine, prema kojem se odobrava projekat i počinju aktivnosti na dijelu financijskog ugovora. Međutim, do okončanja predmetne revizije, ugovori o kreditnom zaduženju nisu zaključeni od strane nadležnog organa (Parlamentarna Skupština BiH) i kreditora, sukladno odredbama Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama BiH.

Revizijom je utvrđeno da su zaključeni ugovori, a da za realizaciju navedenih ugovora Društvo nije obezbijedilo financijska sredstva u cjelokupnom iznosu. Iz sredstava GSM licence po Programu investiranja za 2011. godinu, osigurano je 10.000.000 KM, dok za ostatak od 15.171.801 KM sredstva nisu osigurana. Ukupna realizacija sa 31.12.2014. godine iznosi 4.984.909 KM, a privremene situacije su plaćene iz sredstava GSM licence.

Ističemo da u Planu poslovanja za 2015. godinu nije navedeno da su osigurana sredstva za dalju realizaciju navedenih ugovora, s tim da je planirana samo realizacija neutrošenih sredstava iz GSM licence. Također, navodi se da se potpisivanje ugovora sa kreditorom očekuje tijekom 2015. godine, kada bi sredstva trebala biti operativna.

Revizijom je utvrđeno da III Privremena situacija „STRABAG AG“ Austrija od 15.01.2015. godine u iznosu od 1.458.581 KM, nije evidentirana u 2014. godini u navedenom iznosu, već u iznosu manjem za 712.820 KM. Knjigovodstveno evidentiranje razlike fakture u navedenom iznosu je izvršeno u 2015. godini. Posebno navodimo da Društvo sa 31.12.2014. godine nije izvršilo usuglašavanje međusobnih obveza i potraživanja sa „STRABAG AG“ Austrija. Zbog neprovedenih računovodstvenih postupaka u pripadajućem obračunskom periodu, stalna sredstva i obveze su podcijenjeni za 712.820 KM, što nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja, a prije svih paragrafom 22., 89. i 91. Okvira za sastavljanje i prezentiranje financijskih izvješća.

Na poziciji investicija u tijeku evidentirana je Izgradnja brze ceste Mostar-Široki Brijeg-Grude u iznosu od 321.750 KM, a koja sukladno članku 13. Zakona o cestama FBiH, nije u nadležnosti Društva. Nakon poduzetih aktivnosti Društva, Vlada FBiH je 31.10.2013. godine donijela Odluku o prijenosu izvršenih ulaganja u izradu projektne dokumentacije sa Društva na JP „Autoceste FBiH“ d.o.o Mostar. Revizijom je utvrđeno da je Društvo 04.09.2014. godine uputilo urgenciju JP „Autoceste FBiH“ d.o.o Mostar vezano za formiranje Komisije za primopredaju projekta, međutim, do okončanja predmetne revizije, nije bilo odgovora od strane JP „Autoceste FBiH“ d.o.o Mostar. U prethodnom periodu JP „Autoceste FBiH“ d.o.o Mostar nije prihvatilo prijenos ulaganja u svoje poslovne knjige, bez revidiranja projektne dokumentacije.

Nije prezentirana dokumentacija da je Društvo izvijestilo Vladu FBiH i poduzelo dalje aktivnosti na prijenosu navedenih ulaganja na nadležnog upravitelja cesta.

Na poziciji nematerijalnih sredstava u tijeku iskazana je Izrada katastra magistralnih cesta u iznosu od 389.940 KM, a odnosi se na izvršena ulaganja u periodu 2011.-2013. godina. Društvo je zaključilo 26.01.2012. godine sa Federalnom upravom za geodetske i imovinsko-pravne poslove ugovor o zajedničkom financiranju poslova izrade baze podataka katastra nekretnina. Navedenim ugovorom je definirano da za usluge koje su predmet ugovora, ugovorne strane su planirale sredstva u iznosu od 600.000 KM, za koji će Federalna uprava provesti postupak odabira pružatelja usluga sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama BiH. Ugovor sa odabranim pružateljem usluga zaključiti će svi potpisnici ugovora. Istim je definirano da je Društvo obvezno financirati pružanje usluga u iznosu od 300.000 KM ugovorene cijene pružanja usluga. Točni iznosi i način plaćanja utvrditi će se ugovorom koji će ugovorne strane potpisati sa odabranim pružateljem usluga. Rok završetka pružanja usluga je 31.10.2012. godine i smatra se da je pružanje usluga završeno kada ih pregleda i primi predstavnik Federalne uprave. **Navedenim ugovorom nije definisano vlasništvo nad bazom podataka, niti ko ima pravo raspolaganja nad istom.**

Revizijom je utvrđeno da je Društvo izvršilo ulaganja za iznos koji je veći od ugovorenog za 89.940 KM, kao i da nije sačinjen Zapisnik o okončanju pružanja usluga, kojim bi se potvrdilo da su poslovi na izradi baze podataka okončani i primljeni od strane Federalne uprave.

Prema usmenoj informaciji odgovorne osobe, navedena baza podataka katastra nekretnina se nalazi u Federalnoj upravi za geodetske i imovinsko-pravne poslove, koja sa istom raspolaže, dok Društvo ima pristup bazi podataka putem Internet konekcije. Iz prezentirane dokumentacije ne može se potvrditi da je riječ o ulaganjima Društva, jer nisu ispunjeni svi uvjeti za priznavanje propisani paragrafom 21. MRS 38-Nematerijalna sredstva, prema kojem se nematerijalno sredstvo priznaje samo onda kada je vjerovatno da će očekivane buduće ekonomske koristi koje su mogu pripisati sredstvu priticati u pravno lice.

Troškovi rada komisija

Na nematerijalnim sredstvima u tijeku kapitalizirani su troškovi rada **Komisije za provođenje postupka otvaranja i evaluacije ponuda za izvođača radova za izgradnju tunela „Karaula“ u bruto iznosu od 7.372 KM.** Komisija je formirana Rješenjem direktora Društva od 30.07.2013. godine (ukupno 9 članova), prema kojem ista ima obvezu da provede predmetni postupak otvaranja i evaluacije ponuda sukladno odredbama Standardnih dokumenata za nabave radova Europske Investicijske Banke. Rad Komisije traje do okončanja svih poslova vezanih za predmetnu evaluaciju i pribavljanja suglasnosti od međunarodnih finansijskih institucija. Komisija će raditi izvan redovnog radnog vremena, a troškove snosi Društvo. **Nije prezentirana Odluka direktora o isplati naknade članovima Komisije, a isplata je izvršena samo na temelju specifikacije troškova rada Komisije, koju je Upravi dostavio predsjednik Komisije. Nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da je Komisija navedene poslove obavljala izvan redovnog radnog vremena, a riječ je o poslovima i zadacima predviđenim Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji Društva.**

Isto tako, utvrđeno je da su na ovoj poziciji iskazani troškovi rada **Komisije za recenziju Studija opravdanosti za osam obilaznica i Studiju opravdanosti za program Modernizacije magistralnih cesta u bruto iznosu od 16.103 KM.** Nije prezentirana Odluka direktora o isplati naknade članovima Komisije, niti dokumentacija iz koje bi se potvrdilo da su navedeni poslovi i zadaci obavljeni izvan redovnog radnog vremena. Prezentiran je samo zaključak Uprave od 08.10.2013. godine, prema kojem je ista zaprimila zahtjev predsjednika Komisije, kojem se **ne može udovoljiti** budući da je Vlada FBiH donijela Zaključak, kojim se zabranjuje isplata naknada članovima komisija i radnih tijela, osim onih čije je formiranje predviđeno zakonom. Članovima Komisije će se na odgovarajući način uvećati osnovna plaća (stimulacija).

Zbog naprijed navedenog ne može se potvrditi opravdanost isplate naknada članovima Komisija u ukupnom iznosu od 23.475 KM.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su u knjigovodstvenom iznosu od 6.298.825 KM, dok su avansi za nekretnine, postrojenja i opremu iskazani u iznosu od 2.790.860 KM. Temeljni kriterij za priznavanje naknadnih troškova u nabavu vrijednost je zadovoljen kada se time: produžava vijek uporabe stalnog sredstva, povećava njegov kapacitet i unapređenje kvaliteta njegovog učinka. Vrijednost, struktura i promjene nekretnina, postrojenja i opreme u revidiranoj godini iskazane su u slijedećoj tabeli:

Opis	Zemljišta	Građevin. objekti	Postroj. i oprema	Alati, pog. i kan.nam.	Transp. sredstva	Mater.sr. u pripr.	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8
1 Nabavna vrijednost							
na dan 01.01.2014.	926.862	5.035.003	603.656	2.775.431	800.577	135.834	10.277.363
- dir.povećanja u 2014.			488	1.866	178.189	210.057	390.600
- prijenos sa pripreme						(180.543)	(180.543)
- otuđenje i rashodovanje			(5.819)	(18.660)	(81.477)		(105.956)
- ostalo							
na dan 31.12.2014.	926.862	5.035.003	598.325	2.758.637	897.289	165.348	10.381.464
2 Akumulir.amortizacija							
na dan 01.01.2014.	0	413.781	427.997	2.385.897	598.796	0	3.826.471
- amortizacija za 2014.		52.756	55.400	199.479	54.320		361.955
- amortiz. iz ranijeg p.							0
- otuđenje i rashodov			(5.755)	(18.555)	(81.477)		(105.787)
- ostalo							0
na dan 31.12.2014.	0	466.537	477.642	2.566.821	571.639	0	4.082.639
3 Neto knjigov.vrijednost							
na dan 01.01.2014.	926.862	4.621.222	175.659	389.534	201.781	135.834	6.450.892
na dan 31.12.2014.	926.862	4.568.466	120.683	191.816	325.650	165.348	6.298.825

Stalna materijalna imovina iskazana u bilanci stanja na da 31.12.2014. godine (poslovna zgrada, transportna sredstva, računarska oprema i ostalo) tretira se kao donirana od osnivača, Vlade FBiH, što nije utemeljeno Zakonom o cestama FBiH, niti je prezentirana relevantna dokumentacija iz koje bi se moglo potvrditi da navedena sredstva predstavljaju donirana sredstva.

Popis imovine, potraživanja i obveza

U cilju usklađenja knjigovodstvene evidencije sa stvarnim stanjem, proveden je godišnji popis sredstava, obveza i potraživanja na dan 31.12.2014. godine, te su od strane popisnih komisija sačinjena Izvješća o popisu, koje je direktor usvojio Odlukom od 14.01.2015. godine. U Izvješću o popisu stalnih sredstava, investicija u tijeku, sitnog inventara, auto guma, zaštitne odjeće i obuće i goriva, nije navedeno da je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Komisija je samo navela da je prilikom evidentiranja stalnih sredstava komisijski izvršen naturalni popis kao i zaduženje po korisnicima sredstava. **Međutim, zbog ostalih konstatiranih propusta internih kontrola, ne može se potvrditi da je u poslovnim knjigama na datum bilance izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Popis je izvršen na način da je preuzeto stanje iz knjigovodstva, bez stvarnog usuglašavanja sa izvornom dokumentacijom.**

Ukazujemo da se popis nematerijalne imovine vrši provjeravanjem opravdanosti iskazanih izdataka i postojanja imovine u poslovnim knjigama na osnovu stvarne i vjerodostojne dokumentacije. Ne može se potvrditi da je popis investicija u pripremi (rehabilitacije, rekonstrukcije, sanacije, izgradnje itd.) izvršen na temelju dokumentacije i procjene stvarnog stupnja dovršenosti, prema privremenim obračunskim situacijama. Za dovršene investicije i investicije koje su se počele djelimično upotrebljavati treba utvrditi datum njihova završetka, odnosno datum početka njihove uporabe.

Investicije koje su obustavljene treba posebno popisati, s tim što komisija treba da utvrdi i konstatira razloge obustavljanja i utvrdi mogućnosti za nastavak radova ili eventualnu likvidaciju ovih investicija. Također, utvrđeno je da u popisne liste nisu uneseni podaci iz knjigovodstvenih evidencija po količinama i vrijednostima, kao i podaci o ispravci vrijednosti, što je propisano internim Pravilnikom o popisu imovine i izvora imovine.

Iz prezentirane dokumentacije ne može se potvrditi da je popisna komisija prilikom popisa obveza i potraživanja, sačinila posebne specifikacije propisane navedenim Pravilnikom (broj i datum fakture, iznos potraživanja/obveze i rok dospelosti naplate/plaćanja). Također, sumnjiva i sporna potraživanja za koja se procjenjuje da im je naplata neizvjesna, nisu iskazana na posebnim popisnim listama, niti je Komisija u Izvešću dala mišljenje o istima. Popisna Komisija nije konstatirala za koje stavke potraživanja i obveza nisu obezbijeđeni izvješća o suglasnosti salda i razloge za isto. Za sve stavke za koje nisu osigurani izvodi otvorenih stavki, potrebno je provjeriti i utvrditi validnost iskazanog stanja obveze odnosno potraživanja.

Amortizacija

Amortizacija stalnih sredstava vrši se po linearnoj metodi otpisa tijekom procijenjenog vijeka trajanja svakog pojedinačnog sredstva. Utvrđeni iznos amortizacije za sve amortizacione skupine sučeljava s pripadajućim dijelom odloženih prihoda u toku korisnog vijeka uporabe dugotrajne imovine. Prema računovodstvenim politikama, priznata imovina nije vlasništvo Društva, nego osnivača i obračun amortizacije za ovu imovinu ne utiče na financijski rezultat i poslovanje Društva. Utvrđeni korisni vijek trajanja za raspoloživa stalna materijalna sredstva (u godinama):

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
-Zgrade	100	1,00
-Specijalna oprema-alati	10	10,00
-Uredski namještaj	9	11,11
-Računarska oprema	5	20,00
-Transportna sredstva	6,5	15,50
-Mjerni i kontrolni uređaji	5	20,00
-PTT oprema	10	10,00

Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu iskazani su u iznosu od 2.790.860 KM od kojih su najznačajniji dati avansi: Strabag AG Austrija 2.111.736 KM, ROADING d.o.o Gračanica 588.194 KM i Općina Bihać 70.000 KM. Vežano za date avanse, Društvo je sukladno članku 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH uputilo pojedinim dobavljačima konfirmacije na dan 31.12.2014. godine. **Utvrđeno je da, iste nisu potvrđene od strane „ROADING“ d.o.o Gračanica (588.194 KM) i „Integra“ d.o.o Mostar (7.306 KM).** Također, ističemo da Društvo nije uputilo Izvod otvorenih stavki „Strabag AG“ Austrija za neopravdani iznos avansa od 2.111.736 KM, što dovodi u sumnju realnost i točnost iskazanih pozicija. Ovo posebno navodimo iz razloga što u 2014. godini nije evidentirana faktura „Strabag AG“ Austrija u cjelokupnom iznosu, a što je pojašnjeno u gornjem dijelu teksta.

Potrebno je za projekt „Uspostava Strategije, akcionih planova i mjera ublažavanja visokog rizika na cestovnim dionicama u FBiH“ procijeniti vjerojatnost očekivanih budućih koristi, sukladno paragrafu 22. MRS 38-Nematerijalna sredstva. Izvršiti procjenu eventualnog umanjenja i procjenu nadoknadive vrijednosti sukladno paragrafu 9. MRS 36-Umanjenje vrijednosti sredstava.

Prije zaključivanja ugovora za izvođenje radova, potrebno je osigurati financijska sredstva i uvjete za realizaciju istih.

Investicije i obveze priznavati i računovodstveno evidentirati u momentu stvaranja istih, u periodu na koji se isti odnose, sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardima, Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja, te paragrafom 22., 89. i 91. Okvira za sastavljanje i prezentiranje financijskih izvješća.

Nastaviti poduzete aktivnosti na isknjiženju brze ceste Mostar-Široki Brijeg-Grude sukladno članku 13. Zakona o cestama FBiH i prijenosu iste na JP „Autoceste FBiH“ d.o.o Mostar.

Potrebno je prema načelima opreznosti i realnosti Okvira za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvješća procijenjivati iskazane bilančne pozicije i očekivane buduće koristi. Sva stalna sredstva vrednovati prema zahtjevima iz standarda, sukladno MRS 36-Umanjenje vrijednosti sredstava, a u vezi sa MRS 38-Nematerijalna stalna sredstva.

Dosljedno i u potpunosti poštivati usvojene procedure prilikom aktiviranja investicija u pripremi i knjigovodstvenog evidentiranja istih, s obzirom da se dio projekata stvarno koristi, a knjigovodstveno se i dalje vode kao ulaganje u pripremi.

Potrebno je preispitati dokumentaciju vezanu za izradu baze podataka katastra magistralnih cesta, regulirati međusobne odnose sa Federalnom upravom za geodetske i imovinsko-pravne poslove, vezano za vlasništvo nad katastrom.

Potrebno je sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH vršiti popis stalnih sredstava i usuglašavanje knjigovodstvenog sa stanjem utvrđenim popisom.

Dosljedno i u potpunosti postupati sukladno propisima koji reguliraju isplate naknada komisija, posebno kada je riječ o redovnim poslovima i zadacima predviđenim Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji.

Potrebno je da Društvo za date avanse izvrši usuglašavanje na datum bilance sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.

8.2 Tekuća sredstva

8.2.1 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani na dan 31.12.2014. godine u iznosu od 26.234.878 KM, manji su za 30,5% u odnosu na prethodnu godinu. Smanjenje novčanih sredstava je rezultat realizacije projekata iz sredstava GSM licence.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na dan 31.12.2014. godine iskazani su u slijedećim iznosima:

	31.12.2014.	31.12.2013.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	26.234.878	37.756.565
Transakcijski računi (u domaćoj valuti)	26.199.816	37.721.723
Transakcijski računi (u stranoj valuti)	5.434	11.425
Blagajne-domaća valuta	3.394	1.454
Sudski depoziti	26.234	21.963

Gotovina i ekvivalenti gotovine odnose se na gotovinska sredstva koja se vode na računima kod poslovnih banaka i u blagajni.

Transakcijski računi otvoreni su za poslovanje: kod Raiffeisen Bank d.d Bosna i Hercegovina (transakcijski i depozitni) i računi u Intesi SanPaolo Banci (transakcijski i depozitni). Na poziciji novčanih sredstava evidentirana su izdvojena sredstva GSM licence na posebnim namjenskom računu kod Hypo Alpe Adria Bank d.d. Mostar. Kod Intesa SanPaolo Banke Društvo ima sredstva na implementacijskom računu/GRANT sredstva. Društvo ima otvorena dva devizna računa u EUR-ima (Intesa SanPaolo Bank i Raiffeisen Bank d.d Bosna i Hercegovina) i otvoren račun za sudske depozite. Svi ugovori sa bankama su iz ranijeg perioda.

Kao što je konstatirano i prethodnim revizijama, Društvo je odlukama Vlade FBiH dano u nadležnost da bude financijski implementator, odgovoran za implementaciju projekata po programima investiranja sredstava naplaćenih izdavanjem GSM licence za FBiH. Kao financijski implementator, Društvo je odgovorno za implementaciju projekata magistralnih, regionalnih i lokalnih cesta i o stupnju razvoja istih je dužno tromjesečno izvještavati Federalno ministarstvo prometa i komunikacija, a Izvješća o realizaciji financijskih sredstava dostavljati tromjesečno Federalnom ministarstvu financija i Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija.

Međutim, Zakonom o cestama FBiH, Društvo nije dano u nadležnost da bude implementator sredstava za GSM licencu, posebno imajući u vidu da se iz tih sredstava vrši financiranje projektne dokumentacije autoputa na koridoru Vc i izgradnja planiranih autoputeva, magistralnih, regionalnih i lokalnih puteva. Raspodjela istih vrši se temeljem odluka o usvajanju programa investiranja sredstava naplaćenih izdavanjem GSM licence, koje za svaku godinu donosi Vlada FBiH na prijedlog Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, bez prethodne suglasnosti nadležnog zakonodavnog organa. Sredstva GSM licence predstavljaju javni prihod koji pripada Proračunu FBiH i raspodjela istog i iskazivanje treba vršiti sukladno zakonskim propisima za proračunske korisnike.

Od ukupnih sredstava na računima Društva od 26.234.878 KM, na sredstva GSM licence se odnosi 6.123.405 KM, evidentirana na posebnom namjenskom računu kod Hypo Alpe Adria Bank d.d Poslovnica Sarajevo (za financiranje programa po osnovu GSM licence). Navodimo da je u 2012. godini prema Odluci

Vlade FBiH izvršen prijenos sredstava GSM licence na poseban račun u okviru Jedinog računa riznice Proračuna FBiH (u daljem tekstu: JRR) u iznosu od 39.000.000 KM, od čega je u 2012. i 2013. godini Društvu vraćeno ukupno 35.000.000 KM. Sredstva u iznosu od 4.000.000 KM su Društvu doznačena 12.02.2014. godine.

Tijekom 2014. godine Vlada FBiH je donijela Odluku o usvajanju Programa investiranja sredstava za GSM licencu za 2014. godinu za FBiH u iznosu od 18.250.000 KM („Službene novine FBiH“ br. 34/2014). Ista je stavljena van snage Odlukom Vlade FBiH od 30.12.2014. godine, kada je donesena nova Odluka kojom se usvaja Program utroška kapitalnog transfera JP „Ceste FBiH“ d.o.o Sarajevo (iz sredstava podračuna-sredstva GSM licence) za 2013. godinu u iznosu od 26.658.287 KM („Službene novine FBiH“ br.107/2014 od 31.12.2014. godine).

Istog dana Vlada FBiH je donijela Odluku u usvajanju Programa utroška preostalih neinvestiranih sredstava prikupljenim izdavanjem GSM licence za FBiH u iznosu od 4.791.712 KM. Navedenom Odlukom obuhvaćena su raspoloživa sredstva iz ranijih programa investiranja (2.615.683 KM), preostala sredstva od okončanih projekata (1.847.620 KM), kao i sredstva neutrošenih kamata (328.409 KM). Također, Vlada FBiH je donijela 23.09.2014. godine Odluku o usvajanju izmjene programa investiranja sredstava naplaćenih izdavanjem GSM licence za 2009., 2010. i 2011. godinu u ukupnom iznosu od 798.278 KM, prema kojoj će se ova sredstva preusmjeriti na nove projekte.

Prema Pregledu namjenskih sredstava po osnovu GSM licence za period od 01.01.-31.12.2014. godine, Društvu je sa posebnog namjenskog računa po osnovu GSM licence u okviru JRR-a, izvršen prijenos sredstava u iznosu od 15.820.571 KM. U 2014. godini za projekte po usvojenim Programima za 2011. godinu, za 2013. godinu i prethodno navedenim programima usvojenim u 2014. godini (preostala neinvestirana sredstva), je utrošeno ukupno 24.967.101 KM. U doznačeni iznos od 15.820.571 KM uključena je doznaka od 4.000.000 KM.

Ističemo da se na posebnom namjenskom računu po osnovu GSM licence otvorenom u okviru JRR-a na 31.12.2014. godine evidentirana sredstva u iznosu od 14.837.721 KM.

Revizijom je utvrđeno da je tijekom 2014. godine iz neutrošenih i neraspoređenih sredstava GSM licence izvršena isplata bruto iznosa od 16.604 KM članovima Komisije za terenski monitoring i kontrolu izvedenih radova i dokumentacije, te članovima stručne komisije za pregled stvarnog stanja izvedenih radova na terenu po projektima sa Liste projekata finansiranih iz dijela sredstava GSM licence za 2012. godinu. Obje Komisije su formirane na osnovu Rješenja federalnog ministra prometa i komunikacija, koji je posebnim rješenjima utvrdio iznose neto naknada članovima komisija. Prema istim, isplata će se izvršiti putem nadležnog finansijskog implementatora JP „Ceste FBiH“ d.o.o Sarajevo iz sredstava neutrošenih oprihodovanih kamata po osnovu sredstava GSM licence. Pojedinačni iznosi isplaćenih neto naknada su se kretali u rasponu od 2.000 KM do 2.500 KM.

Posebno ističemo da je u 2013. godini izvršena obustava isplate naknade članovima prethodne Komisije za koordinaciju i praćenje realizacije programa utroška sredstava GSM licence, prema dopisu resornog ministarstva od 10.09.2013. godine, u kojem se isto poziva na Zaključak Vlade FBiH od 27.10.2011. godine. Točkom 2. navedenog Zaključka se uvodi moratorij na isplatu naknada članovima komisija i radnih tijela, koje su formirane odlukama institucija FBiH, osim onih čije je formiranje predviđeno zakonom. **Obzirom na naprijed navedeno, ne može se potvrditi opravdanost isplate komisijama u navedenom iznosu.**

Potrebno je da Uprava Društva, u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, poduzme aktivnosti da se cjelokupna sredstva ostvarena temeljem GSM licence prenesu na poseban račun u okviru Jedinog računa riznice Proračuna FBiH.

Dosljedno i u potpunosti postupati sukladno Zaključku Vlade FBiH prilikom isplate naknada članovima komisija iz sredstava GSM licence.

8.2.2 Kratkoročna potraživanja, plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilance, u financijskim izvješćima iskazana su slijedeća kratkoročna potraživanja, plasmani i aktivna vremenska razgraničenja:

	31.12.2014.	31.12.2013.
POTRAŽIVANJA, PLASMANI I AKT. VREM.RAZGRANIČENJA	17.254.255	24.204.241
Potraživanja od prodaje	1.681.835	1.711.369
Druga kratkoročna potraživanja	15.390.026	19.448.902
Potraživanja iz specifičnih poslova	-	-
Kratkoročni financijski plasmani	-	-
Aktivna vremenska razgraničenja	39.222	20.250
Potraživanja za PDV	143.172	3.023.720

Ukupna potraživanja iskazana na datum bilance u iznosu od 17.254.255 KM u odnosu na prethodnu godinu manja su za 29%.

Potraživanja od prodaje u iznosu od 1.681.835 KM su nastala po osnovu izdanih rješenja za korištenje javnih površina pravnim i fizičkim licima i ista se iskazuju po nominalnoj vrijednosti na temelju ispostavljene dokumentacije koja prati nastanak poslovnog događaja (radi obavljanja pratećih djelatnosti pružanja usluga vozačima i putnicima, priključaka na javne ceste, elektronske, telefonske, antenske priključke, instaliranja uređaja i opreme, građenja komunalnih, vodoprivrednih i drugih objekata, postavljanje i korištenje reklamnih znakova, prekomjerne i vanredne upotrebe cesta).

Potraživanja od prodaje iskazana su u slijedećim iznosima:

	31.12.2014.	31.12.2013.
Potraživanja od prodaje	1.681.835	1.711.369
Kupci u zemlji	466.488	617.847
Sumnjiva i potraživanja u sporu	1.215.347	1.093.522

Računovodstvenim politikama Društva definirano je da Sektor održavanja, zaštite i sigurnosti prometa vrši dostavu izdanih rješenja o godišnjoj obvezi plaćanja naknade za korištenje cestovnog zemljišta u Odjel financijsko-računovodstvenih poslova. Zaduženo lice u Odjelu financijsko-računovodstvenih poslova vrši analitičko praćenje potraživanja po izdatim Rješenjima.

Evidentiranje dostavljenih Rješenja vrši se na način da se zaduži kupac i odobri odgođeni prihod (obveza za odgođeni prihod), a tek naplaćena realizacija se evidentira kao prihod obračunskog perioda, kada se razdužuje konto Potraživanja od kupaca i smanjuje Odgođeni prihod. Ovakvim načinom evidentiranja u financijskim izvješćima se ne iskazuju rashodi perioda kao očekivano smanjenje ekonomskih koristi, tako da i nema utjecaja na financijski rezultat Društva. Ukoliko se naplata ne može izvršiti, neophodno je zaduženom licu u Sektoru održavanja, zaštite i sigurnosti prometa dostaviti popis korisnika koje treba dati na izvršenje. Usklađenje vrijednosti ovih potraživanja vrši se sukladno proceduri otpisa potraživanja.

Prenos potraživanja na sumnjiva i sporna vršio se na način da je nadležna osoba Odjela financijsko-računovodstvenih poslova, nakon pristupa u softversko rješenje „Knjiga tužbi“ vršila prijenos potraživanja sa redovnih na sumnjiva i sporna. Međutim ne može se potvrditi da su sva utužena potraživanja evidentirana na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja, od kojih navodimo potraživanje od „MAYPET“ d.o.o Zenica u iznosu od 10.485 KM, koje je i dalje evidentirano na poziciji redovnih potraživanja. Naime, utvrđeno da je Općinski Sud Zenica donio 25.05.2013. godine Rješenje o izvršenju u navedenom iznosu. Prema usmenim informacijama odgovorne osobe, firma „MAYPET“ d.o.o Zenica je prestala sa radom i ne postoji mogućnost naplate utuženog iznosa, zbog čega se ne može potvrditi iskazani iznos potraživanja u financijskim izvješćima Društva.

Ističemo, da je Direktor usvojio 03.02.2014. godine Procedure donošenja rješenja za korištenje cestovnog zemljišta i međusektorske koordinacije. Utvrđeno je da Društvo nije u potpunosti postupalo sukladno usvojenim Procedurama. Nadležni Sektor ekonomsko-financijskih poslova nije na mjesečnom nivou dostavljao podatke Sektoru održavanja, zaštite i sigurnosti prometa na daljnje postupanje u cilju

naplate potraživanja. Tako je utvrđeno da je prvi pregled korisnika cestovnog zemljišta, koji nisu izmirili obveze za 2014. godinu, upućen Sektoru održavanja, zaštite i sigurnosti prometa tek 25.08.2014. godine.

Također je utvrđeno da potvrde (klauzule) pravosnažnosti i izvršnosti na rješenjima nisu ovjerene od strane direktora, već samo voditelja postupaka, što je u suprotnosti sa člankom 6. Procedura. Nije u potpunosti postupljeno sukladno članku 7. usvojenih Procedura, budući da nadležni Sektor održavanja, zaštite i sigurnosti prometa nije okončao postupak izdavanja rješenja za korištenje cestovnog zemljišta, najkasnije do 30.06.2014. godine.

Iako je navedenim Procedurama definirano da je Sektor održavanja, zaštite cesta i sigurnosti prometa, dužan dostavljati rješenja o utvrđivanju naknade Sektoru ekonomsko-financijskih poslova, najkasnije tri dana po pravosnažnosti istih, utvrđeno je da se u knjigovodstvenim evidencijama i dalje vode potraživanja po osnovu rješenja koja nisu pravosnažna i izvršna. Tako je konstatirano da su na poziciji redovnih potraživanja evidentirana potraživanja od: „Cestogradnja“ d.o.o Bihać (2.685 KM), Hasib Duraković (1.599 KM) i Ilfad Hodžić (8.997 KM), na osnovu rješenja koja nisu postala pravosnažna i izvršna, budući da istima nisu uručena iz različitih razloga (nalaze se u inostranstvu, umrli, privredno društvo se ne nalazi na navedenoj adresi itd). Naplatu navedenih potraživanja nije moguće ostvariti sudskim putem, tako da je ista upitna. **Zbog navedenog ne može se potvrditi iskazani iznos potraživanja od 13.281 KM u financijskim izvješćima Društva.**

Tijekom 2014. godine Komisija za procjenu vrijednosti potraživanja je sačinila tri Izvješća o procjeni naplativosti sa prijedlogom potraživanja za otpis, kako je definirano člankom 67. Pravilnika o računovodstvenim politikama. Na osnovu datih prijedloga Komisije, Uprava Društva je donijela tri Odluke o otpisu potraživanja u ukupnom iznosu od 110.619 KM. Prema prezentiranim izvješćima i datim obrazloženjima za otpis, utvrđeno je da značajan dio otpisanih potraživanja odnosi na potraživanja koja su zastarjela i koja nisu utužena, odnosno nisu podneseni prijedlozi za izvršenje. Nije prezentirana suglasnost Nadzornog odbora za otpis navedenih potraživanja, sukladno članku 42. stavak 1. točka e) Zakona o javnim poduzećima u FBiH.

Prema prijedlogu Komisije iz knjigovodstvenih evidencija Društva isknižena su potraživanja od „THE CRAVAT MEDIA“ d.o.o Mostar u iznosu od 35.318 KM. Za isto je utvrđeno da je Općinski sud Mostar donio Rješenje kojim se zaključuje stečajni postupak zbog nedostatka stečajne mase, objavljeno u „Službenim novinama FBiH“ br.8/11 od 23.02.2011. godine, dok je prijedlog za otpis potraživanja dat nakon tri godine, odnosno 14.10.2014. godine.

Također, uočeno je da se otpisana potraživanja od „Panther“ d.o.o Bosanska Krupa u iznosu od 4.273 KM, odnose na potraživanja evidentirana na osnovu rješenja o korištenju cestovnog zemljišta za 2012. i 2013. godinu, koja nisu postala pravosnažna i izvršna. Vezano za otpisano potraživanje od Mile Karanović u iznosu od 4.811 KM, na sudski zahtjev Društvo nije dostavilo točnu adresu izvršenika u traženom roku, te je sud donio Rješenje, kojim se prijedlog za izvršenje smatra povučenim.

Navedeno ukazuje na nedovoljne kontrolne postupke, kao i da nisu blagovremeno poduzete aktivnosti na adekvatnoj zaštiti imovine (naplati potraživanja) i spriječavanju nastanka gubitaka.

Na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja iskazana su potraživanja od „Euroagent“ d.o.o Maglaj u ukupnom iznosu od 49.104 KM. Prema prezentiranoj dokumentaciji, utvrđeno je da je Općinski sud u Zavidovićima 11.11.2014. godine, donio Rješenje o obustavljanju izvršenja naplate novčanog potraživanja u iznosu do 15.840 KM, jer je utvrđeno da izvršenik nema pokretnih stvari niti imovine. Nadležni Sektor održavanja cesta, zaštite cesta i sigurnosti prometa navedeno Rješenje nije dostavio Sektoru ekonomsko-financijskih poslova, tako da se navedeno potraživanje i dalje vodi u poslovnim knjigama Društva, **zbog čega se ne može potvrditi iskazani iznos potraživanja od 15.840 KM.**

Isto tako, ne može se potvrditi da je Društvo poduzelo adekvatne aktivnosti na utuženju svih korisnika cestovnog zemljišta vodeći računa o zastari, jer na 31.12.2014. godine nisu utuženi svi kupci za potraživanja koja datiraju iz ranijeg perioda u iznosu najmanje od 34.485 KM, a odnose se na potraživanja od: „Ves“ d.o.o Žepče u iznosu od 9.009 KM (2008. i 2009. godina), „Lager“ d.o.o Posušje 5.650 KM (2012. godina), „Drvo“ d.o.o. Glamoč 4.766 KM (2012. godina), Mustapić Frigo 4.936 KM (2009., 2010. i 2013. godina), Fuad i Mersija Kasumović 10.124 KM (2013. godina).

Posebno ukazujemo da su člankom 103. Zakona o cestama FBiH propisana prava i dužnosti federalnih inspektora tijekom vršenja inspekcijskog nadzora, prema kojem inspektor može narediti

zabranu upotrebe priključnih putova koji su izgrađeni li se grade suprotno odredbama Zakona, odnosno koji ne izmiruju prispjele obveze prema upraviteljima cesta sukladno izdatim rješenjima.

Nije prezentirana ročna struktura potraživanja na datum bilance, tako da se ne može potvrditi da su potraživanja u iznosu od 466.488 KM starosti do godinu dana, a u knjigovodstvenim evidencijama se iskazuju na poziciji kratkoročnih potraživanja. Prema pomoćnoj evidenciji nadležnog Sektora, od navedenog iznosa, iznos od 276.578 KM odnosi se na potraživanja do godinu dana, iznos od 83.336 KM na 2013. godinu, a iznos od 106.574 KM na 2012. i ranije godine. **Uprava je dužna osigurati ročnu strukturu potraživanja koja bi pružala pouzdane informacije o starosti potraživanja, na temelju kojih bi mogla blagovremeno poduzimati aktivnosti na zaštiti ove imovine. Obzirom da su ova potraživanja evidentirana kao kratkoročna, za koja Uprava nije izvršila procjenu naplativosti, ne može se potvrditi da su ista realna i da će se naplatiti.**

Iako je sukladno članku 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH Društvo uputilo kupcima (pravnim licima) konfirmacije na dan 31.12.2014. godine, potraživanja od strane kupaca najvećim dijelom nisu potvrđena.

Druga kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 15.390.026 KM i čine ih najvećim dijelom: potraživanje od Vlade FBiH u iznosu od 15.000.000 KM, potraživanja stečena preuzimanjem duga-regresne tužbe 271.699 KM; potraživanje za zatezne kamate (regresne tužbe) 24.988 KM i potraživanje od „Rudnici gipsa“ d.d. Donji Vakuf 67.955 KM.

Potraživanja od Vlade FBiH iskazana su u iznosu od 15.000.000 KM i odnose se na prenesena sredstva sa redovnih transakcijskih računa Društva na depozitni račun Proračuna FBiH u 2012. godini.

Kako je konstatirano i u Izvješću za 2012. i 2013. godinu, nije prezentirana dokumentacija iz koje bi se mogao potvrditi status ovih sredstava, odnosno da su sredstva Društva data kao pozajmica Proračunu FBiH, kako su evidentirana u knjigama Društva. Prezentiran je Zapisnik sa sastanka održanog 07.05.2012. godine, kojem su prisustvovali predstavnici Federalnog ministarstva finansija, Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, Društva i JP „Autoceste FBiH“ d.o.o Mostar. Zapisnički je konstatovano da je sukladno traženju Federalnog ministarstva financija, Društvo dana 04.05.2012. godine izvršilo uplatu 10.000.000 KM na ime dospjelih obveza po Kreditu EBRD broj: 31788 Regionalni program razvoja cesta (evidentiran u vanbilančnoj evidenciji). Također je navedeno da je postignut dogovor da Društvo izvrši u tijeku dana dodatnu uplatu 5.000.000 KM za iste namjene, što je i učinjeno. Sukladno dogovoru, Federalno ministarstvo prometa i komunikacija je trebalo u žurnom postupku predložiti generalnu Odluku Vladi FBiH u cilju definiranja konačne alokacije sredstava i obveza upraviteljima autocesta i magistralnih cesta u smislu namjene kreditnih sredstava. Društvo je i tijekom 2014. godine tražilo od Federalnog ministarstva financija i Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, donošenje Odluke o prenosu obveza po kreditu EBRD 31788 sa Društva na JP „Autoceste FBiH“ d.o.o Mostar. **Međutim do okončanja predmetne revizije, Parlament FBiH nije donio Odluku o alociranju sredstava, niti su sredstva Društvu vraćena.**

Kako smo i ranijih godina konstatirali, navedena kreditna sredstva EBRD-a su utrošena i koriste se za projekat Sarajevske zaobilaznice evidentirane u vanbilančnoj evidenciji Društva, jer je Društvo samo implementator navedenog projekta od strane Vlade FBiH, tako da nije krajnji korisnik sredstava kredita, o čemu je detaljnije pojašnjeno u točki 9. Izvješća.

Potraživanja stečena preuzimanjem duga (regresne tužbe) su evidentirana na osnovu izvršenih isplata temeljem izvršnih sudskih presuda i rješenja, u predmetima u kojima se Društvo pojavljuje kao solidarni dužnik. Konstatirano je da je praksa tražioca izvršenja u presudama u kojima se Društvo pojavljuje kao solidarni dužnik da izvršenje presude traže samo od Društva, nakon čega sudovi donose Rješenja o izvršenju ukupnog iznosa duga na teret Društva, a banke temeljem Rješenja o izvršenju vrše skidanje ukupnog duga sa računa Društva. Sukladno presudi suda, Društvo pokreće tužbu protiv drugog solidarnog dužnika na iznos koji je dužan drugi solidarni dužnik.

U 2014. godini izvršeno je knjigovodstveno evidentiranje potraživanja za zatezne kamate od: „Doboj putevi“ d.d. Doboj Jug u iznosu od 9.123 KM po osnovu sudske nagodbe pred Opštinskim sudem Zenica od 10.11.2014. godine i „Ceste“ d.d. Mostar u iznosu od 15.864 KM po osnovu Presude Općinskog suda u Mostaru od 01.02.2011. godine (glavni dug od 15.842 KM je uplaćen u 2014. godini).

Potrebno je dosljedno i u potpunosti poštivati usvojene politike potraživanja i ojačati nadzor nad primjenom usvojenih procedura u cilju pravovremene naplate svih potraživanja.

Postupati sukladno donesenim Procedurama donošenja rješenja za korištenje cestovnog zemljišta, u dijelu ovjeravanja klauzule pravosnažnosti i izvršnosti kao i izdavanja rješenja.

Izvršiti detaljnu analizu svih neutuženih potraživanja i poduzeti potrebne aktivnosti na utuženju istih.

Sukladno nadležnostima utvrđenim Zakonom o cestama FBiH ostvariti suradnju sa nadležnim upravama za inspeksijske poslove u cilju povećanja naplate potraživanja.

Potrebno je da Društvo izvrši usuglašavanje stanja svih potraživanja na datum bilance sukladno članku 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

U suradnji sa nadležnim organima nastaviti poduzete aktivnosti na reguliraju obveza po Kreditu EBRD 31788 Regionalni program razvoja cesta u cilju povrata sredstava u iznosu od 15.000.000 KM.

8.3 Kapital

Na datum bilance iskazan je kapital sa slijedećom strukturom:

	31.12.2014.	31.12.2013.
KAPITAL	1.848.060.877	1.843.617.981
Državni kapital	2.000	2.000
Ostali osnovni kapital	1.848.058.877	1.843.615.981

Odlukom o usklađivanju naziva firme, djelatnosti, načina upravljanja i poslovanja i kapitala Društva od 01.07.2010. godine utvrđena je visina upisanog/temelnog kapitala u iznosu od 2.000 KM, što je iskazano u poslovnim knjigama. Sukladno Zakonu o cestama FBiH i navedenoj Odluci, Vlada FBiH je 20.01.2011. godine donijela Odluku o smanjenju temeljnog kapitala, prema kojoj temeljni kapital se umanjuje za iznos od 1.768.311.108 KM, tako da isti sada iznosi 2.000 KM i čini temeljni ulog FBiH, kao jedinog osnivača.

Pravilnikom o računovodstvenim politikama reguliran je način iskazivanja kapitala i obveza, na temelju izmjena navedenih u Zakonu o cestama FBiH, kojim je propisano da javne ceste (što uključuje i magistralne ceste) su u vlasništvu Federacije BiH i od općeg su interesa za FBiH, te iste više ne predstavljaju kapital Društva, već obvezu prema planiranoj namjeni. Navedeno je dovelo do toga da je državni kapital u bilanci stanja iskazan u iznosu od 2.000 KM (zakonski minimum), a ostali temeljni kapital iskazan je u iznosu od 1.848.058.877 KM i predstavlja izvore sredstava. Navedenim Pravilnikom reguliran je način iskazivanja i raspodjela financijskog rezultata, koji predstavlja razliku javnih prihoda i javnih rashoda, koji je neoporeziv i ne može biti predmet ponovne raspodjele na dividendu ili povećanje kapitala, već se raspoređuje na obveze prema planiranoj namjeni. Ovako stvorene obveze predstavljaju izvor sredstava koji će se utrošiti isključivo za upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu magistralnih cesta.

8.4 Obveze

U financijskim izvješćima iskazane su obveze, rezerviranja i razgraničenja u iznosu 283.995.781 KM, od čega su dugoročne obveze i rezerviranja 260.676.817 KM, kratkoročne obveze i rezerviranja 22.962.219 KM i pasivna vremenska razgraničenja 356.744 KM.

Struktura iskazanih obveza, rezerviranja i razgraničenja je slijedeća:

	31.12.2014 .	31.12.2013.
OBVEZE	283.995.781	291.013.002
Dugoročne obveze i rezerviranja	260.676.817	265.343.164
Dugoročna rezerviranja i razgraničenja	13.186.885	13.723.916
Dugoročne obveze	247.489.932	251.619.248
Kratkoročne obveze i rezerviranja	22.962.219	25.311.391
Kratkoročne financijske obveze	7.542.579	5.469.399
Obveze iz poslovanja	15.099.830	19.398.976
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja	305.860	312.984
Druge obaveze	13.950	130.032
Pasivna vremenska razgraničenja	356.744	358.448

8.4.1 Dugoročne obveze i rezerviranja

Dugoročne obveze iznose 260.676.817 KM i manje su za 4.666.347 KM u odnosu na prethodnu godinu. Dugoročna rezerviranja se sastoje od izvora sredstava 8.140.910 KM, odloženih prihoda 3.566.499 KM, rezerviranja za sudske sporove 1.235.418 KM i rezerviranja za otpremnine 244.056 KM. Dugoročne obveze se sastoje od dugoročnih kredita 170.540.162 KM, obveza prema povezanim pravnim licima 41.773.347 KM i obveza za GSM licencu 35.176.423 KM.

8.4.1.1 Dugoročna razgraničenja i rezerviranja

Dugoročna rezerviranja i razgraničenja iskazana u iznosu od 13.186.885 KM u odnosu na prethodnu godinu manja su za 4%, a sastoje se od rezerviranja po započetim sudskim sporovima, odloženih prihoda i dugoročnih rezerviranja i razgraničenja.

Društvo je po prvi put izvršilo **rezerviranje za otpremnine** u iznosu od 244.056 KM, koristeći diskontnu stopu od 6% i prosjek od tri posljednje plaće isplaćene u 2014. godini za svakog uposlenika pojedinačno. **Ističemo da je u navedeni obračun uključena otpremnina za sva tri člana Uprave u iznosu od 27.813 KM, sa kojima su zaključeni menadžerski ugovori i prema kojima isti nemaju pravo na otpremninu.** Također, iznos od 11.825 KM predstavlja iznos otpremnine za dva uposlenika za koje je predviđen odlazak u mirovinu u 2015. godini, što je trebalo evidentirati na kratkoročnim obvezama.

Odloženi prihodi su iskazani u iznosu od 3.566.499 KM i odnose se na unaprijed naplaćene prihode po izdanim rješenjima za korištenje cestovnog zemljišta pravnim i fizičkim licima. U okviru odloženih prihoda iskazana su potraživanja po osnovu regresnih tužbi, o čemu je dato šire pojašnjenje u točki 8.2.2. Izvješća.

Rezerviranje za sudske sporove protiv Društva iskazana su u iznosu od 1.235.418 KM, što je više za 233.130 KM u odnosu na prethodnu godinu. U „Knjizi tužbi“ koju vodi Sektor pravnih poslova protiv Društva je pokrenuto tužbi u iznosu od 3.454.853 KM. Obveze za rezerviranja se evidentiraju po godinama i to po započetim sudskim sporovima u 2008. godini i ranije, te po započetim sudskim sporovima od 2009.-2014. godine pojedinačno. **Iznos rezerviranja sa 31.12.2014. godine od 1.235.418 KM predstavlja procjenu Sektora pravnih poslova (usuglašen sa Sektorom za ekonomsko finansijske poslove) tužbi za koje smatra da će biti okončane u narednoj godini. Navedeni iznos predstavlja glavnica bez dodatnih troškova (sudski troškovi, zatezne kamate).** Tužbe se najvećim djelom odnose na 2009. godinu i ranije (593.153 KM); dok je iznos od 642.264 KM raspoređen na preostale godine. Tijekom 2014. godine je isplaćeno 121.079 KM za tužbe koje su bile rezervirane, kao i 313.810 KM za tužbe koje su isplaćene tijekom godine, a za koje nije izvršeno rezerviranje na dan 31.12.2013. godine. **Ističemo da Društvo ne vodi potpunu evidenciju i pregled tužbi po raznim osnovama, niti raspolaže podacima o prosječnom trajanju tužbi, broju novih, okončanih, odbijenih i isplaćenih tužbi tijekom godine, a isto bi omogućilo sistemski pristup procjeni rezerviranja.**

Obzirom da Društvo nije izvršilo procjenu rezerviranja sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardima, tijekom godine su izvršene isplate po sudskim presudama tužbi iz prethodnih godina, a za koja nije izvršeno rezerviranje. Također, bitno je istaći da za neke od tužbi koje su isplaćene u 2014. godini, presude su donesene u prethodnim godinama. Pored podcijenjenih obveza, Društvo time i povećava svoje troškove za iznos zateznih kamata čija stopa iznosi 12%. U tom smislu, Društvo ne vrši analizu troška-koristi prilikom podnošenja žalbe na prvostupanjsku presudu, a što bi moglo imati efekta na buduće troškove. Konstatirano je da je u nekim konačnim presudama iznos kamate skoro jednak iznosu glavnice, obzirom da se ista računa od dana prvostupanjske presude u iznosu od 12% od glavnice.

Obzirom na navedeno, kao i da ukupan iznos tužbi protiv Društva iznosi 3.454.853 KM, a rezerviranje sa 31.12.2014. godine iznosi 1.235.418 KM, ne može se potvrditi da je izvršena realna procjena iznosa rezerviranja sa 31.12.2014. godine.

Sukladno MRS 37-Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva, Društvo na svaki izvještajni datum treba priznati rezerviranje ukoliko su ispunjeni uvjeti za priznavanje sukladno točki 14., uzimajući u obzir sve raspoložive dokaze. Iznos priznat kao rezerviranje treba predstavljati najbolju procjenu izdataka potrebnih za podmirivanje postojeće obveze na datum izvješća, koju vrši menadžment subjekta (točka 36). Obzirom da rezerviranje koje je predmet mjerenja obuhvata veliki broj stavki, moguće je razmatrati grupu stavki kao cjelinu (točka 24.), a obveza se procjenjuje ponderiranjem svih

moćućih ishoda s njihovim vjerovatnoćama (točka 39.). Za sporove za koje se ne može izvršiti pouzdana procjena ista se objavljuje kao potencijalna obveza sukladno točki 27. MRS 37.

8.4.1.2 Dugoročne obveze

Dugoročne obveze su iskazane u iznosu od 247.489.932 KM, te su manje za 1,64 % u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na obveze po međunarodnim kreditima 170.540.162 KM, obveze prema povezanim pravnim licima u iznosu od 41.773.347 KM, koje predstavljaju obveze prema izvorima financiranja i ostale dugoročne obveze od 35.176.423 KM.

Dugoročne obveze za financijske kredite iznose 170.540.162 KM i odnose se na povučena sredstva na temelju zaključenih kreditnih sporazuma sa EIB-om (91.239.422 KM), EBRD-om (60.210.002 KM) i Svjetskom bankom (19.090.737 KM). Krediti se odnose na projekte Sanacije puteva u FBiH, Rehabilitacije puteva u FBiH i Projekat putne infrastrukture i sigurnosti na putevima. Bitno je istaći da dospjeli dio navedenih obveza se evidentira na kratkoročnim obvezama, te da Društvo obračunava i kamate dospjele na dan 31. prosinac.

Kao što je konstatirano u prethodnim godinama, Društvo je od 2012. godine obustavilo otplatu dospjelih obveza na ime glavnice i kamate (u iznosu od 10.000.000 KM) zbog uplate od 15.000.000 KM u 2012. godini na račun Federalnog ministarstva financija za kredit kojim se financira izgradnja Sarajevske obilaznice. Navedeno znači da Društvo plaća dospjele obaveze za ino-kredite, do iznosa od 10.000.000 KM, jer smatra da navedena sredstva trebaju biti vraćena Društvu. Iste godine se Društvo obratilo Federalnom ministarstvu financija sa molbom da ne obračunava zatezne kamate usljed neplaćanja, ali nije dobilo odgovor na navedenu molbu. Tijekom 2013. i 2014. godine Društvu nisu obračunate zatezne kamate. **S obzirom da Društvo ne izmiruje obveze za ino kredite, niti je izvršilo rezerviranja za zatezne kamate zbog kašnjenja u otplati kredita, postoji mogućnost značajnih potencijalnih obveza po navedenom osnovu.**

U vezi sa ino kreditima, revizija je konstatirala slijedeće:

- **EIB kredit (broj 23924)** namijenjen za sanaciju magistralnih cesta, mostova i konzultantskih usluga u vrijednosti 50.000.000 EUR. Rok raspoloživosti je prvobitno bio do 15.12.2011. godine koji se produžavao do 31.12.2012. godine, zatim do 31.12.2013. godine, što znači da u 2014. godini cjelokupan iznos kamata evidentiran na poziciji troškova. Sa 31.12.2014. godine ukupno je povučeno VII tranši EIB-a, a grace period za svaku tranšu je 6 godina od dana posljednjeg povlaćenja sredstava. Konstatirano je da je Društvo obračunalo i evidentiralo kratkoročni dio glavnice, koji dopijeva unutar 12 mjeseci nakon izvještajnog perioda za tranše od I do IV u iznosu od 2.542.579 KM, kao i kamatu koja dopijeva sa 31.12.2014. godine za sve tranše u iznosu od 546.744 KM. Glavnica za tranše V-VII dopijevaju tek u 2016., 2017. i 2020. godini.

Početno stanje obveza na ime refundacija iznosilo je 6.911.249 KM. Navedeni iznos odnosio se na pozajmljena sredstva iz dugoročnog kredita EIB (broj 20515), koji je namijenjen za projekat Sarajevske zaobilaznice i koji se evidentira vanbilančno, za financiranje dobavljača angažiranih za projekat Rehabilitacije cesta u FBiH, koji je inače financiran iz sredstava kredita EIB (broj 23924). **Za navedeno nije dobivena suglasnost Ministarstva financija i trezora BiH, niti je donesena Odluka Uprave Društva.** Nakon povlaćenja VII tranše sredstava EIB kredita (broj 23924) u veljači 2014. godine, Društvo je kroz dvije uplate sredstava u ukupnom iznosu od 6.911.249 KM izvršilo povrat. **Ministarstvo financija i trezora BiH je dopisom od 06.03.2014. godine konstatiralo da je Društvo postupilo suprotno odredbama kreditnog ugovora za projekat Sarajevske zaobilaznice, jer se odobrena kreditna sredstva mogu koristiti isključivo za troškove projekta. Zatražena je cjelovita informacija o utrošku kreditnih sredstava. Konstatirano je da Društvo nije dostavilo traženu informaciju, već je prema usmenim informacijama, dostavljena samo tabela sa pregledom situacija i iznosa u ukupnom zbiru od 6.911.249 KM.**

- **EBRD kredit** namijenjen za rekonstrukciju puteva u FBiH, je u vrijednosti od 45.000.000 EUR, sa varijabilnom kamatnom stopom EURIBOR. EBRD zaračunava i proviziju od 0,5% na neiskorištena sredstva kredita. Rok otplate je 2010.–2022. godina. Na temelju Ugovora o kreditu zadnji datum raspolaganja sredstvima prvobitno je bio 31.12.2011. godine, koji je

produžen najprije do 31.12.2012. godine, zatim do 30.09.2013. godine te na kraju do 30.03.2014. godine, kada su i preostala sredstva povučena.

Sa 31.12.2014. godine, stanje EBRD kredita na dugoročnim obvezama je iznosilo 60.210.002 KM; iznos od 8.036.006 KM je prenesen na kratkoročne obveze što predstavlja dvije rate glavnice koje su dospjele tijekom 2014. godine, te obračunata kamata sa 31.12.2014. godine iznosi 32.500 KM. **Prema procjeni revizije obračunata kamata je trebala iznositi 60.500 KM, obzirom da prema otplatnom planu kamata za period 05.12.2014-05.06.2015. godine, iznosi 423.834 KM (216.703 EUR).** Tijekom godine Društvo je vršilo plaćanja glavnice i kamata EBRD kredita; od ukupno dospjelih rata tijekom 2014. godine (8.948.457 KM) plaćeno je 4.930.454 KM; također su plaćeni dijelovi iznosa koji su dospjeli u prethodnim godinama. Kao što je ranije pomenuto, Društvo zadržava iznos od 10 miliona KM na kratkoročnim obvezama i ne plaća ih zbog sredstava koja su u 2012. godini prenesena na račun Federalnog ministarstva finansija.

Rate glavnice EBRD kredita koje dopijevaju u roku od 12 mjeseci nakon izvještajnog perioda, prema otplatnom planu iznose 2.054.372 EUR, a ista dopijeva 05.06.2015. godine i 2.054.372 EUR, koja dopijeva 07.12.2015. godine. **Sukladno MRS 1. točki 69.c) na kratkoročnoj poziciji obveza treba da bude evidentiran iznos glavnice koji je dospio sa 31.12. kao i iznos koji će dospjeti u narednih 12 mjeseci nakon kraja izvještajnog perioda. Kao i u prethodnim godinama, konstatirano je da Društvo nije prenijelo iznos obveza koje dopijevaju u 2015. godini za EBRD kredit na kratkoročnu poziciju u iznosu od 8.036.008 KM, što znači da su dugoročne obveze precijenjene a kratkoročne podcijenjene.**

- **IDA kredit** namijenjen za financiranje projektne putne infrastrukture i sigurnosti na putevima, za FBiH iznosi 8.180.000 SDR. Zatvaranje kredita je 30.06.2012. godine i ukupna kreditna sredstva povučena su sredinom 2011. godine. Rok otplate 2017.-2027. godine. IDA obračunava polugodišnje servisne troškove na povučeni iznos kredita od 0,75%. Na dan 31.12.2014. godine stanje kredita se povećalo za iznos tečajnih razlika (1.082.614 KM), te je iznosio 19.090.737 KM, obračunati servisni trošak sa 31.12.2014. godine je iznosio 6.250 KM, te na kratkoročnim obvezama je evidentiran ostatak obveze za servisni trošak. Tijekom 2014. godine plaćene su tri rate za servisne troškove u iznosu od 205.404 KM.

Pregled zaključenih međunarodnih kredita i povučenih sredstava tijekom 2014. godine:

Kreditor	Ugovor. vrijed. u izvornoj valuti	Povučena sredstva 01.01.-31.12.2014. KM	Dospjela glavnica na naplatu u 2014. g KM	Dugoročni dio obveza na dan 31.12.2014. KM	Uvjeti kredita (kamatna stopa, provizija)
Evropska investicijska banka (EIB)	EUR 50.000.000	10.757.065	469.399	91.239.422	Varijabilna EUR IBOR;
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	EUR 45.000.000	1.392.611	8.036.008	60.210.002	Varijabilna EUR IBOR + 1% marža; 0,5% provizije na neiskorišteni iznos kredita; 1% jednokratna provizija;
Međunarodna asocijacija za razvoj (IDA)	SDR 8.200.000	0	0	19.090.737	Troškovi održavanja kredita - 0,5 % na nepovučena sredstva kredita; Servisni troškovi - 0,75% na povučeni iznos kredita;
UKUPNO		12.149.676	8.505.407	170.540.161	

8.4.2 Kratkoročne obveze i rezerviranja

Kratkoročne obveze iznose 22.962.219 KM i manje su za 2.349.172 KM u odnosu na prethodnu godinu. Čine ih kratkoročne financijske obveze 7.542.579 KM; ostale obveze iz poslovanja 10.875.445 KM;

obveze prema dobavljačima 4.213.188 KM; obveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja uposlenih 305.860 KM, ostale obveze 13.950 KM i pasivna vremenska razgraničenja 356.743 KM.

8.4.2.1 Kratkoročne finansijske obveze

Kratkoročne finansijske obveze u iznosu od 7.542.579 KM predstavljaju kratkoročni dio dugoročnih kredita u iznosu od 2.542.579 KM i pozajmicu od JP „Autoceste FBiH“ d.o.o. Mostar u iznosu od 5.000.000 KM iz 2012. godine. Kratkoročni dio dugoročnih kredita se obračunava sukladno otplatnim planovima EIB tranši pojedinačno i predstavlja iznose koji dospijevaju u 2015. godini.

8.4.2.2 Obveze iz poslovanja

Obveze iz poslovanja čine obveze prema dobavljačima u zemlji iznose 3.394.081 KM (od čega se iznos od 2.126.742 KM odnosi na izvođače redovnog održavanja), dobavljače u inozemstvu 819.107 KM, obveze prema Federalnom ministarstvu financija 10.000.000 KM, kao i obveze za zadržano plaćanje 875.445 KM. Konstatirano je da Društvo nije uputilo IOS-e dobavljačima, već stanja se usuglašavaju samo ukoliko je IOS primljen. Utvrđeno je da sa 31.12.2014. godine, Društvo je usuglasilo vrlo mali iznos obveza, dok dobavljači u inozemstvu nisu nikako usuglašeni. Prema ročnoj strukturi, najveći iznos faktura odnosi se na prosinac 2014. godine. **U 2014. godini nije evidentirana faktura u iznosu od 44.460 KM („Zeljko“ d.o.o. od 05.01.2015. godine), koja je trebala teretiti investicije i obveze 2014. godine, te su isti podcijenjeni za navedeni iznos.**

Ostale obveze iz poslovanja čine iznosi od 10.000.000 KM što predstavlja obveze za prispjele anuitete dugoročnih kredita, što je detaljnije obrazloženo u točki 8.4.1.2. Izvješća.

8.4.2.3 Obveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja i druge obveze

Obveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja uposlenih iskazane su u iznosu od 305.860 KM, a odnose na neisplaćene plaće za prosinac 2014. godine.

Druge obveze u iznosu od 13.950 KM odnose se najvećim dijelom na obveze za isplatu po sudskim presudama 5.140 KM (za tužbe koje Društvo pokreće protiv trećih lica) i obveze za naknade članovima Odbora za reviziju (2.114 KM) i Nadzornog odbora (4.880 KM) za prosinac 2014. godine.

8.4.3 Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 356.744 KM predstavljaju obračunate kamate po dugoročnim kreditima sa 31.12.2014. godine.

Potrebno je da, ukoliko sudska presuda po tužbi protiv Društva nije već rezervirana, u momentu donošenja prvostupanjske presude, izvršiti procjenu potrebe rezerviranja, uzimajući u obzir prethodno iskustvo, procijenjeno vrijeme trajanja spora i potencijalne dodatne troškove (zatezne kamate, sudske troškove).

Dosljedno poštivati MRS 37-Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva, za priznavanje, mjerenje, promjene rezerviranja i iskorištavanje rezerviranja za sudske sporove, kako bi se izbjegle materijalno značajne greške i kako bi finansijska izvješća po svim bitnim pitanjima prikazala istinito i objektivno finansijski položaj i rezultat poslovanja Društva.

U cilju sistemskog pristupa procjeni rezerviranja, potrebno je uspostaviti potpunu evidenciju i pregled tužbi po raznim osnovama, uključujući podatke o prosječnom trajanju tužbi, broju novih, okončanih, odbijenih i isplaćenih tužbi tijekom godine.

Sukladno MRS 1. točkama 60. i 69. na kratkoročnoj poziciji je potrebno evidentirati obveze za glavnice za EBRD kredit, koje dospijevaju unutar dvanaest mjeseci nakon kraja izvještajnog perioda.

Potrebno je da Društvo izvrši usuglašavanje stanja svih obveza na datum bilance sukladno članku 28. Zakona o računovodstvu i reviziji FBiH, kako bi se realno iskazale obveze Društva.

8.5 Sudski sporovi

Prema podacima Sektora održavanja, zaštite i sigurnosti prometa, Društvo je na dan 31.12.2014. godine, podnijelo prijedloge za izvršenje protiv trećih lica, za predmete u iznosu od 3.395.618 KM, od čega

je naplaćeno 1.572.476 KM. Osim ovog sektora, tužbeni zahtjevi su podnijeti od strane Sektora pravnih poslova u vrijednosti od 422.580 KM.

Protiv Društva, prema prezentiranim podacima, na dan 31.12.2014. godine su pokrenuti sudski postupci, ukupnog tužbenog zahtjeva u iznosu od 3.454.853 KM. Navedeni sporovi se najvećim dijelom odnose na sporove po osnovu šteta nastalih zbog neadekvatnog održavanja magistralnih cesta.

Još jednom ukazujemo da softversko rješenje „Knjiga tužbi“ u koju se unose podaci o primljenim tužbama nije adekvatan, niti pruža nadležnim sektorima, a samim time ni Upravi Društva sve potrebne informacije. Kao i prethodnih godina, konstatirano je da se u evidencijama sa aktivnim tužbama i prijedlozima za izvršenje rješenja vode okončani ili povučeni predmeti, kao i predmeti za koje je izvršena isplata, odnosno naplata duga.

Poduzeti aktivnosti na izmjeni softverskog rješenja, koje će pružati adekvatne i pouzdane informacije vezano za evidenciju zaprimljenih tužbi i pokrenutih sudskih postupaka od strane Društva.

9. Vanbilančna evidencija

Vrijednost vanbilančne evidencije na dan 31.12.2014. godine iskazana je u iznosu od 230.386.674 KM i odnosi se na projekat Sarajevske obilaznice, koji se vodi vanbilančno, jer je Društvo od osnivača zaduženo kao implementator, dok je vlasnik ovih projekata Vlada FBiH koja ih i financira. Izgradnja Sarajevske obilaznice od Jošanice do Vlakova je projekat iz 2005. godine, kada je Vlada FBiH donijela Odluku o utvrđivanju općeg interesa za izgradnju Sarajevske obilaznice. Projekat se najvećim dijelom financira iz kreditnih sredstava koje je BiH po osnovu Ugovora o financiranju pod nazivom «Bosna i Hercegovina-Projekat cesta» dobila od Europske investicijske banke, Europske banke za obnovu i razvoj, OPEC fonda, a dijelom iz Proračuna Federacije BiH.

Društvo ne izmiruje dospjele obveze na ime glavnice, kamate i takse po kreditu EBRD br.31788-Regionalni program razvoja cesta. Stanje duga prema podacima Federalnog ministarstva financija (koje otplaćuje ove obveze) na 31.12.2014. godine iznosi 33.603.872 EUR-a (od čega je dospjelo a neplaćeno 14.453.410 EUR-a). Ukupna ugovorena sredstva u iznosu od 38.592.100 EUR-a su povučena.

Vezano za navedeno, Vlada FBiH je 21.10.2009. godine donijela Zaključak, kojim je zadužila Federalno ministarstvo prometa i komunikacija da u cilju izmirenja dospjelih obveza, u roku od 30 dana Vladi FBiH dostavi prijedlog odluke kojom bi se obveze po kreditu isplaćivale iz prihoda Federalne direkcije za izgradnju, održavanje i upravljanje autocesta (sada JP „Autoceste FBiH“ d.o.o Mostar). Društvo je u ranijem periodu u više navrata vraćalo Federalnom ministarstvu financija zahtjev za plaćanje dospjelih obveza po navedenom kreditu, pri čemu je istaknuto da nije realiziran ni zaključak sa sastanka od 09.05.2012. godine, prema kojem su Federalno ministarstvo financija i resorno ministarstvo preuzeli obvezu da pripreme zajedničku Informaciju i prijedlog Odluke Vladi FBiH na način da se kredit u cijelosti alocira na JP „Autoceste FBiH“ d.o.o. Mostar.

Potrebno je da Društvo, u suradnji sa nadležnim institucijama, nastavi poduzimati aktivnosti na reguliranju obveza po kreditu EBRD 31788.

10. Javne nabave

Prema prezentiranim podacima, u 2014. godini zaključeni su ugovori ukupne vrijednosti od 42.811.978 KM. Po osnovu provedenih otvorenih postupaka zaključeni su ugovori u iznosu od 8.117.296 KM, ograničenih postupaka 27.505.048 KM, po osnovu pregovaračkih postupaka 5.674.297 KM, konkurentskih zahtjeva 1.321.488 KM i direktnih sporazuma 193.850 KM. U revidiranoj godini uloženo je od strane ponuđača 11 prigovora, od kojih se 6 prigovora odnosilo na obavještenje i kvalifikacione uvjete u tenderskoj dokumentaciji, a 5 se odnosilo na odluke o dodjeli ugovora. Dva su prigovora prihvaćena, a devet prigovora je odbijeno kao neutemeljeno.

Uredu za razmatranje žalbi podneseno je 9 žalbi, od čega je Ured 1 žalbu djelimično usvojio, za 1 žalbu donesen je Zaključak o nenadležnosti, 4 žalbe su u postupku rješavanja, 2 žalbe su odbijene kao neuredne i po jednoj žalbi je prekinut postupak do donošenja presude Suda. Tijekom 2014. godine ukupno su

poništeno 23 postupka. Razlozi za poništenje bili su: nedovoljan broj ponuda (15 postupaka), prekoračenje budžeta (2 postupka), zbog okolnosti koje su izvan ugovornog organa (5 postupaka) i jedan postupak je poništen Rješenjem Ureda za žalbe.

Društvo nije donijelo Plan javnih nabava za 2014. godinu, kako je propisano člankom 6. internog Pravilnika o javnim nabavama.

Utvrđeno je da je Društvo provelo otvoreni postupak za izvođenje radova na izradi KBTS-a 10 (20)/0, 4 kV, 630 kVA rasklopište petlja Jošanica, gdje je procijenjena vrijednost nabave iznosila 80.000 KM (bez PDV-a). Ponudu su dostavila dva ponuđača: „Deling“ d.o.o Tuzla i „Eding Telecom“ d.o.o Sarajevo. Prihvaćena je ponuda „Deling“ d.o.o Tuzla sa cijenom od 61.918 KM (sa PDV-om), sa kojim je 03.02.2014. godine zaključen ugovor o javnoj nabavi. Društvo nije nakon otvaranja ponuda, okončalo postupak dodjele ugovora, nego je isti nastavio, iako nije osigurana stvarna konkurencija za konkretan ugovor. Društvo nije dokazalo da je na tržištu ograničen broj dobavljača predmetne nabave, odnosno da je zainteresirani ponuđač jedini i ekskluzivni dobavljač za ovu vrstu radova.

Utvrđeno je da je kod nabave tečnih naftnih goriva proveden otvoreni postupak procijenjene vrijednosti nabave od 84.000 KM (sa PDV-om). Ponude su dostavila tri ponuđača, s tim da je Ugovor zaključen sa najpovoljnijim ponuđačem „HIFA“ d.o.o Tešanj na iznos od 79.080 KM. Komisija za provođenje postupka javne nabave konstatirala je u Izvješću o radu od 12.05.2014. godine da su dostavljene tri ponude tehnički prihvatljive u odnosu na zahtjeve tenderske dokumentacije. Međutim, utvrđeno je da ponuda „HOLDINA“ d.o.o. Sarajevo nije ispunjavala kvalifikacione kriterije, u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti. Nisu dostavljena uvjerenja o kvalitetu tečnih goriva iz predmeta nabave za svaku benzinsku stanicu navedenu u spisku, izdatu od strane ovlaštene stručne institucije, kako je traženo tenderskom dokumentacijom.

U pojedinim revidiranim postupcima, utvrđeno je da se neki ne provode efikasno, od kojih navodimo nabavu usluga izrade geodetsko ekspropriacionog elaborata sa zaštitnim pojasom (9 Lot-ova), gdje su Odluke o dodjeli ugovora za LOT 1 (149.400 KM) i za LOT 2 (86.506 KM) donesene 05.09.2013. godine, dok su ugovori sa izabranim ponuđačima zaključeni tek 03.03.2014. godine.

Isto tako utvrđeno je da je za nabavu dodatnih usluga izrade Glavnog projekta trase i idejnog projekta tunela Misije G 21 za cestu Neum-Stolac putem pregovaračkog postupka, Odluka o pokretanju postupka donesena 29.11.2013. godine. Nakon usuglašavanja Uprave i ponuđača koji je pozvan na pregovarački postupak, Odluka o dodjeli ugovora je donesena 14.05.2014. godine, dok je Ugovor zaključen tek 11.07.2014. godine.

Navedeno ukazuje da nisu blagovremeno poduzete aktivnosti na provođenju svih postupaka javnih nabava, što dovodi do kašnjenja u realizaciji pojedinih projekata, koji se prenose iz tekuće u narednu godinu.

U 2014. godini nastavljen je ograničeni postupak sa predkvalifikacijom nabave radova redovnog održavanja magistralnih cesta na teritoriji FBiH, koji je rezultirao zaključivanjem ugovora za jedanaest LOT-ova u iznosu od 27.505.048 KM. Zakonom o cestama FBiH je predviđeno da se prednatjecanje kao i postupak ustupanja radova redovnog održavanja cesta provodi svake četiri godine, po postupku i način utvrđen Zakonom o javnim nabavama BiH. Naime, Okvirni sporazumi za redovno održavanje, koji su zaključeni 2008. godine, istekli su 15.03.2013. godine. **Društvo je u 2013. godini, na temelju suglasnosti resornog ministarstva od 27.02.2013. godine provelo procedure pregovaračkog postupka bez objave sa postojećim izvođačima, kojima je ugovor dodijeljen u ranijem periodu. Zaključeno je 14 ugovora za ukupno 16 LOT-ova, po jediničnim cijenama iz osnovnog ugovora, za period od 16.03.2013.-15.03.2014. godine. Međutim, nije se moglo potvrditi da su ispunjeni uvjeti za vođenje pregovaračkog postupka bez objave obavještenja, propisani člankom 11. stavak 4. točka d (2) Zakona o javnim nabavama BiH, jer je riječ o radovima za koje se zaključuje Okvirni sporazum i isti ne predstavljaju ponavljanje istih ili sličnih radova.**

Budući da su Okvirni sporazumi koji su produženi na osnovu date suglasnosti resornog ministarstva, istekli 15.03.2014. godine, a procedura izbora izvođača radova redovnog održavanja nije okončana, Vlada FBiH je donijela Zaključak 06.03.2014. godine, kojim daje suglasnost Društvu za produženje Okvirnih sporazuma i sklapanje novih ugovora bez pokretanja postupka nabave, sa postojećim izvođačima i po istim cijenama, koje su dobivene na bazi otvorenog postupka koji je proveden

2007/2008. godine. Okvirni sporazumi i ugovori se produžuju do okončanja postupka nabave, a najdalje do 15.06.2014. godine.

U međuvremenu je Društvo, temeljem suglasnosti resornog ministarstva na tendersku dokumentaciju od 01.02.2013. godine, u 2013. i 2014. godini provelo procedure ograničenog postupka sa predkvalifikacijama. Kriterij za dodjelu ugovora bio je najniža cijena tehnički prihvatljive cijene. Nakon provedene procedure i uloženi žalbi ponuditelja, postupak je poništen Rješenjem Ureda za žalbe 10.04.2013. godine. U ponovno provedenom postupku, više ponuđača je uložilo žalbe, koje su usvojene Rješenjem Ureda za žalbe od 20.11.2013. godine, tako da su poništeni tenderska dokumentacija i Obavještenje o javnoj nabavi.

Izvršena je ispravka Obavještenja o javnoj nabavi u „Službenom glasniku BiH“ br.16 od 03.03.2014. godine, izmijenjena je tenderska dokumentacija, postupak je nastavljen i Komisija za provođenje ograničenog postupka je podnijela 25.04.2014. godine Upravi Društva Izvješće o radu sa preporukom. U dopisu se navodi da je Izvješće potpisalo 5 članova Komisije, dok članovi-predstavnici resornog ministarstva, pored više urgencija, nisu dostavili svoj stav po predmetnom izvješću.

U Izvješću je konstatirano da je blagovremeno dostavljeno 16 ponuda, koje su pregledane u pogledu ispunjavanja zahtjeva iz tenderske dokumentacije. Komisija je predložila je da se četiri (4) ponude odbace, jer su suštinske neprihvatljive, dok za ostalih dvanaest (12) ponuda je predložila da, pored nedostataka u ponudama, iste se smatraju suštinski prihvatljivim u II fazi postupka, uz eventualno traženje određenih dopuna i pojašnjenja, koji nemaju bitnog utjecaja na sposobnost ponuđača da izvrši ugovor. Dat je pregled dostavljenih ponuda po LOT-ovima.

Komisija je ukazala Upravi da je broj kvalificiranih kandidata po LOT-ovima manji od tri i ne osigurava stvarnu konkurenciju za planirani ugovor. Također je ukazano da su pojedini ponuđači već angažirali svoje kapacitete na poslovima redovnog održavanja sa drugim upraviteljima, pa je potrebno izvršiti dodatne provjere i po tom pitaju zauzeti stav. Nakon skoro 2 mjeseca od podnošenja Izvješća Komisije, Uprava Društva je 09.06.2014. godine donijela pojedinačne Odluke o rezultatima postupka predkvalifikacije po LOT-ovima, u kojima je navedeno koji ponuđači ispunjavaju tražene uslove i koji su kvalificirani, a koji nisu i njihove se ponude shodno tome odbacuju. Prema odlukama Uprave, kvalificirani kandidati će biti pozvani da dostave ponudu sukladno zahtjevima datim u tenderskoj dokumentaciji. Ističemo da se Uprava u odlukama nije pozivala na Izvješće Komisije.

Nakon pozivanja, kvalificirani kandidati su dostavili financijske ponude, koje je Komisija pregledala, izvršila računski pregled i kontrolu (osim za LOT 7). Komisija za provođenje ograničenog postupka javne nabave radova redovnog i zimskog održavanja magistralnih cesta na teritoriji FBiH za period 16.03.2014.-15.03.2018. godine, sačinila je 12.08.2014. godine Izvješće o radu za II fazu postupka. U istom je konstatirala da je za svaki LOT stigla jedna kvalificirana ponuda (što je manje od tri i ne osigurava stvarnu konkurenciju za planirani ugovor). Komisija je izvršila pregled i usporedbu ponuđenih jediničnih cijena, za koje je utvrđeno da se kreću unutar prihvatljivih granica, te da procijenjena i tenderom objavljena financijska sredstva po pojedinim LOT-ovima nisu prekoračena.

Ističeno da predstavnici resornog ministarstva-članovi Komisije nisu potpisali Izvješće Komisije. Komisije je ponovno predložila Upravi da prilikom donošenja Odluke o dodjeli ugovora, ima u vidu odredbe članka 12. b) pod 4) Zakona o javnim nabavama BiH, gdje je u ovim slučajevima propisano poništavanje postupka javne nabave.

Uprava Društva je 12.08.2014. godine donijela pojedinačne Odluke o dodjeli ugovora-Okvirnog sporazuma za period 2014.-2018. godina po LOT-ovima, u kojima su navedeni ponuđači koji ispunjavaju tražene uvjete i isti su izabrani kao najpovoljniji. U odlukama su navedeni iznosi ponuda za jednogodišnji period i za Okvirni sporazum za 4 godine. Sukladno navedenim odlukama sa izabranim ponuđačima je zaključeno jedanaest ugovora za period od 01.09.2014.-31.08.2015. godine u iznosu od 27.505.048 KM i Okvirni sporazumi za četverogodišnji period od 01.09.2014.-31.08.2018. godine u iznosu od 110.134.945 KM.

Prema prezentiranom, ne može se potvrditi da su ispoštovane odredbe Zakona o javnim nabavama BiH, iz razloga što ugovorni organ nije nakon otvaranja ponude, okončao postupak dodjele ugovora. Postupak je nastavljen, iako nije osigurana relevantna dokumentacija, iz koje bi se potvrdilo da je osigurana stvarna konkurencija za konkretne ugovore. Društvo nije dokazalo da je na tržištu ograničen

broj dobavljača predmetne nabave, odnosno da su zainteresirani ponuđači jedini i ekskluzivni dobavljači za ovu vrstu radova.

Vezano za LOT 7, utvrđeno je da je Uprava 09.06.2014. godine donijela Odluku o rezultatu postupka predkvalifikacije, u kojem je konstatirala da ponuđači „Preduzeće za puteve“ d.o.o Mostar i Konzorcij: „Sarajevoputevi“ d.d. Sarajevo i „HP Investing“ d.o.o Mostar su kvalificirani i da će se isti pozvati da dostave financijsku ponudu. Ponuđač „Preduzeće za puteve“ d.o.o Mostar je uložio žalbu 18.11.2014. godine na Odluku Uprave od 12.11.2014. godine, koja je odbijena Rješenjem Ureda za žalbe od 05.02.2015. godine. Nakon dostavljanja financijskih ponuda, Komisija je iste otvorila 03.03.2015. godine i ocijenila da je ponuda „Preduzeće za puteve“ d.o.o Mostar neprihvatljiva. Na temelju prijedloga Komisije, Uprava je donijela Odluku o dodjeli ugovora-Okvirnog sporazuma ponuđaču Konzorcij: „Sarajevoputevi“ d.d. Sarajevo i „HP Investing“ d.o.o Mostar. Na navedenu Odluku, „Preduzeće za puteve“ d.o.o Mostar je uložilo Društvu prigovor 03.04.2015. godine, koji do momenta okončanja predmetne revizije, nije riješen.

U međuvremenu, budući da postupak javne nabave nije bio okončan do 15.06.2014. godine, Društvo je uputilo resornom ministarstvu Informaciju o postupku nabave radova redovnog održavanja magistralnih cesta FBiH za period 2014.-2018. godina, u kojoj je zatraženo da se odobri produženje postojećih Okvirnih sporazuma i ugovora do okončanja postupka nabave.

Vlada FBiH je na sjednici od 28.08.2014. godine prihvatila navedenu Informaciju i dala suglasnost Društvu da produži Okvirne sporazume i ugovore za radove redovnog održavanja magistralnih cesta FBiH sa postojećim izvođačima, a po uvjetima otvorenog postupka javnih nabava provedenog 2007/2008. godine. Okvirni sporazumi i ugovori se produžavaju do okončanja postupka nabave i dodjele novih ugovora za radove redovnog održavanja, a najkasnije do 01.09.2014. godine.

Ugovorni sporazum i ugovor za redovno održavanje magistralnih cesta FBiH za LOT 7 se produžava do završetka žalbenog postupka sa postojećim izvođačem radova, a po uvjetima iz otvorenog postupka javnih nabava provedenog 2007/2008. godine.

Ukazujemo da je tijekom provođenja postupka navedene javne nabave, koji je trajao skoro godinu i pol, jedan dio nejasnoća i problema nastajao uslijed neusuglašenosti zakonske regulative, koja tretira redovno održavanje. Naime, člankom 49. Zakona o cestama u FBiH predviđeno je da se prednatjecanje, kao i postupak ustupanja radova redovnog održavanja cesta provodi svake četiri godine po postupku i na način utvrđen Zakonom o javnim nabavama BiH. Također, resorno ministarstvo je 2010. godine donijelo Pravilnik o održavanju cesta FBiH, koji je propisao da prethodnu suglasnost na tendersku dokumentaciju daje resorno ministarstvo, kao i način dokazivanja sposobnosti ponuđača. **Tijekom provođenja postupka, konstatirano je da navedeni Pravilnik propisuje određene odredbe koje nisu predviđene ili ih Zakon o javnim nabavama u BiH ne tretira na isti način.** Resorni ministar je donio Rješenje 25.04.2015. godine, kojim je imenovana Komisija za izradu Pravilnika o održavanju cesta, čiji je rok za izvršenje 60 dana.

Planiranje nabava vršiti na godišnjem nivou, a izbor postupaka za dodjelu ugovora i propisane procedure vršiti sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH, njegovim provedbenim i vlastitim aktima.

Potrebno je da Društvo, u okviru utvrđenih nadležnosti, putem resornog ministarstva, poduzme aktivnosti vezano za usuglašavanje zakonskih propisa koji reguliraju postupak nabave redovnog održavanja.

11. Komentar

Uprava Društva je 14.07.2015. godine, dostavila Komentar na Nacrt Izvješća o izvršenoj reviziji financijskih izvješća JP „Ceste FBiH“ d.o.o Sarajevo za 2014. godinu. U Komentaru su date primjedbe za određene konstatacije u nalazima i izraženom mišljenju.

Prihvatili smo određene primjedbe i sugestije i sve što je imalo realnu osnovu za korekciju uključili smo u konačno Izvješće.

Pored navedenog na određeni broj Vaših primjedbi i obrazloženja, dajemo slijedeća pojašnjenja.

Ne možemo se složiti sa Vašim primjedbama datim za točku 4. Mišljenja, a vezano za priznavanje, mjerenje, promjene rezerviranja i iskorištavanje rezerviranja sukladno MRS 37. Naime, Društvo je sukladno Zakonu o cestama FBiH, Zakonu o privrednim društvima i Zakonu o javnim poduzećima dužno

primjenjivati Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH, odnosno sastavljanje i prezentiranje finansijskih izvješća vršiti sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvješćivanja. Ističemo da Zakon o cestama FBiH ne tretira navedenu oblast, koja je uređena MRS 37.

Vezano za Vaš komentar za iskazana potraživanja i poduzimanje aktivnosti na naplati potraživanja, ističemo još jednom da ste dužni poduzimati kontinuirane aktivnosti na naplati potraživanja, posebno vodeći računa o zastari istih. Također, nalazi navedeni u točki 8.2.2. Izvješća (pojedinačni iznosi dugovanja po korisnicima cestovnog zemljišta), mogu biti polazna osnova za Vaše dalje postupanje po istima (utuženje itd.)

Kada je u pitanju preknjižavanje kreditnih obveza sa dugoročnih na kratkočne obveze, smatramo da ste dužni pravovremeno osigurati svu potrebnu dokumentaciju radi pravilnog evidentiranja istih, posebno uzimajući u obzir da je otplata EBRD kredita započela 2010. godine.

Vezano za preporuku da usvojite interne procedure, kojima bi se definirala metodologija planiranja kao i procedure koje bi osigurale praćenje efikasnosti i ekonomičnosti planiranih aktivnosti, pitate se na koje smo se zakonske odredbe pozvali, te Vam ponovno naglašavamo, kao što smo Vam pojasnili i ranije da za unapređenje procesa, nije uvijek potrebno zakonsko uporište. Donošenje internih procedura vezanih za planiranje, od značaja je za funkcioniranje sustava internih kontrola, koji će osigurati adekvatnu osnovu za planiranje, efikasno praćenje i nadzor. Metodologijom će biti definirani pristup izradi plana, očekivano trajanje procesa planiranja, horizontalna i vertikalna koordinacija, definiranje učesnika u procesu itd.

Također, navodite da ne možete prihvatiti preporuku da Plan, Rebalans plana i Izvješće o realizaciji Plana ne sadrži adekvatne i dovoljne informacije i obrazloženja za planske veličine i izvršenje istih. Kao i što je gore navedeno, preporuka je data u smislu unapređenja procesa rada i transparentnosti poslovanja Društva.

Točno je da Plan nabava nije zakonska obveza, ali Vašim aktom je regulirana obveza donošenja Plana javnih nabava. Navodite da je Plan javnih nabava pripremljen, ali isti nije usvojen od strane Uprave Društva. U svakom slučaju dobar Plan bi bio opredjeljujući faktor za izbor postupka nabave. Kada je u pitanju otvoreni postupak nabave izvođenja radova na izradi KBTS-a 10 (20)/0, 4 kV, 630 kVA rasklopište petlja Jošanica, ističemo da je Zakonom o javnim nabavama BiH definirano, kada se može okončati postupak dodjele ugovora, u konkretnom slučaju, broj prihvatljivih ponuda je bio manji od tri i ne osigurava stvarnu konkurenciju.

Vezano za Vaše neslaganje sa konstatacijom da se neki postupci ne provode efikasno, odnosno da nisu blagovremeno poduzete sve aktivnosti na provođenju postupaka javnih nabava, ukazujemo da, iako zakonskim i podzakonskim aktima nisu propisani rokovi za provođenje pojedinih faza postupaka javnih nabava, Društvo mora osigurati neophodna sredstva, pri čemu je od presudne važnosti blagovremeno započinjanje istih, čime se osigurava pravična i aktivna konkurencija među potencijalnim dobavljačima, uz ostvarenje jednakog tretmana, nediskriminacije i pune transparentnosti.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju:

Mira Pažin, dipl. oec.

Vođa tima:

Dijana Šutalo, dipl. oec.

Član tima:

Mia Buljubašić, dipl. oec.

IV. REZIME DANIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom poslovanja Društva za 2014. godinu konstatirali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

Potrebno je prema načelima opreznosti i realnosti Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvješća procijenjivati iskazane bilančne pozicije i očekivane buduće koristi. Sva stalna sredstva vrednovati prema zahtjevima iz standarda, sukladno MRS 36–Umanjenje vrijednosti sredstava, a u vezi sa MRS 38–Nematerijalna stalna sredstva.

Sve poslovne događaje priznavati i računovodstveno evidentirati u momentu stvaranja istih, u periodu na koji se isti odnose, sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardima, a ukoliko u momentu priznavanja ne postoji odgovarajuća knjigovodstvena isprava, evidentiranje vršiti u korist pasivnih vremenskih razgraničenja, shodno MRS 37–Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva.

Dosljedno poštivati MRS 37–Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva, za priznavanje, mjerenje, promjene rezerviranja i iskorištavanje rezerviranja za sudske sporove, kako bi se izbjegle materijalno značajne greške i kako bi finansijska izvješća po svim bitnim pitanjima prikazala istinito i objektivno finansijski položaj i rezultat poslovanja Društva.

Potrebno je da, ukoliko sudska presuda po tužbi protiv Društva nije već rezervirana, u momentu donošenja prvostupanjske presude, izvršiti procjenu potrebe rezerviranja, uzimajući u obzir prethodno iskustvo, procijenjeno vrijeme trajanja spora i potencijalne dodatne troškove (zatezne kamate, sudske troškove).

Potrebno je preispitati dokumentaciju vezanu za izradu baze podataka katastra magistralnih cesta, regulirati međusobne odnose sa Federalnom upravom za geodetske i imovinsko-pravne poslove, vezano za vlasništvo nad katastrom.

Potrebno je sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH vršiti popis stalnih sredstava i usuglašavanje knjigovodstvenog sa stanjem utvrđenim popisom.

Potrebno je dosljedno i u potpunosti poštivati usvojene politike potraživanja i ojačati nadzor nad primjenom usvojenih procedura u cilju pravovremene naplate svih potraživanja.

Izvršiti detaljnu analizu svih neutuženih potraživanja i poduzeti potrebne aktivnosti na utuženju istih.

Potrebno je da Društvo za date avanse, potraživanja i obveze izvrši usuglašavanje na datum bilance sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Potrebno je da Društvo donese Trogodišnji Plan poslovanja sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH.

Potrebno je da Uprava Društva, u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, poduzme aktivnosti da se cjelokupna sredstva ostvarena temeljem GSM licence prenesu na poseban račun u okviru Jedinstvenog računa riznice Proračuna FBiH.

Potrebno je za projekt „Uspostava Strategije, akcionih planova i mjera ublažavanja visokog rizika na cestovnim dionicama u FBiH“ procijeniti vjerojatnost očekivanih budućih koristi, sukladno paragrafu 22. MRS 38–Nematerijalna sredstva. Izvršiti procjenu eventualnog umanjenja i procjenu nadoknadive vrijednosti sukladno paragrafu 9. MRS 36–Umanjenje vrijednosti sredstava.

Prije zaključivanja ugovora za izvođenje radova, potrebno je osigurati finansijska sredstva i uvjete za realizaciju istih.

U suradnji sa nadležnim organima nastaviti poduzete aktivnosti na reguliraju obveza po Kreditu EBRD 31788 Regionalni program razvoja cesta u cilju povrata sredstava u iznosu od 15.000.000 KM.

Potrebno je poduzeti aktivnosti sukladno Zakonu o cestama FBiH i Pravilniku o utvrđivanju uvjeta za obavljanje vanrednog prijevoza, u dijelu vršenja kontrole osovinskog tlaka, ukupne dopuštene mase i dimenzije vozila na javnim cestama od strane Društva.

Obzirom da nisu donesene strategije i programi za planiranje, razvoj, rekonstrukciju i održavanje cesta na federalnoj razini, potrebno je da Društvo donese interne procedure kojima bi se definirala metodologija planiranja, kao i procedure koje bi osigurale praćenje efikasnosti i ekonomičnosti planiranih aktivnosti.

Potrebno je da Plan, Rebalans plana i Izvješće o realizaciji sadrže adekvatne i dovoljne informacije i obrazloženja za planske veličine i izvršenje istih.

Knjigovodstvena evidentiranja vršiti sukladno Pravilniku o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za gospodarska društva, zbog rizika miješanja bilančne i vanbilančne evidencije.

Potrebno je pojačati nadzor nad korištenjem i evidentiranjem utroška soli koja se skladišti kod izvođača radova redovnog održavanja, a u slučaju neusuglašenosti poduzeti adekvatne mjere.

Potrebno je preispitati osnovanost isplate naknade suradnika za nadzor i istu urediti Pravilnikom o radu Društva.

Potrebno je uspostaviti adekvatan nadzor nad radom suradnika za nadzor u cilju kvalitetnog obavljanja poslova i pravilnog obračuna naknade.

Potrebno je Pravilnikom o radu Društva definirati način primjene kriterija za utvrđivanje broja bodova, kao elementa za obračun plaće, u cilju zadovoljenja principa transparentnosti kod utvrđivanja plaća uposlenih.

Prilikom zaključivanja ugovora regulirati ključne elemente nabave (obim i cijena usluga, rok isporuke, trajanje i sl.), te blagovremeno poduzeti aktivnosti na pokretanju nabave.

Potrebno je osigurati da se reprezentacija koristi sukladno Pravilniku o korištenju sredstava reprezentacije.

Nastaviti poduzete aktivnosti na isknjiženju brze ceste Mostar-Široki Brijeg-Grude sukladno članku 13. Zakona o cestama FBiH i prijenosu iste na JP „Autoceste FBiH“ d.o.o Mostar.

Dosljedno i u potpunosti poštivati usvojene procedure prilikom aktiviranja investicija u pripremi i knjigovodstvenog evidentiranja istih, s obzirom da se dio projekata stvarno koristi, a knjigovodstveno se i dalje vode kao ulaganje u pripremi.

Dosljedno i u potpunosti postupati sukladno propisima koji reguliraju isplate naknada komisija, posebno kada je riječ o redovnim poslovima i zadacima predviđenim Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji.

Postupati sukladno donesenim Procedurama donošenja rješenja za korištenje cestovnog zemljišta, u dijelu ovjeravanja klauzule pravosnažnosti i izvršnosti, kao i izdavanja rješenja.

Sukladno nadležnostima utvrđenim Zakonom o cestama FBiH ostvariti suradnju sa nadležnim upravama za inspeksijske poslove u cilju povećanja naplate potraživanja.

U cilju sistemskog pristupa procjeni rezerviranja, potrebno je uspostaviti potpunu evidenciju i pregled tužbi po raznim osnovama, uključujući podatke o prosječnom trajanju tužbi, broju novih, okončanih, odbijenih i isplaćenih tužbi tijekom godine.

Sukladno MRS 1. točkama 60. i 69. na kratkoročnoj poziciji je potrebno evidentirati obveze za glavnice za EBRD kredit, koje dospijevaju unutar dvanaest mjeseci nakon kraja izvještajnog perioda.

Poduzeti aktivnosti na izmjeni softverskog rješenja, koje će pružati adekvatne i pouzdane informacije vezano za evidenciju zaprimljenih tužbi i pokrenutih sudskih postupaka od strane Društva.

Planiranje nabava vršiti na godišnjem nivou, a izbor postupaka za dodjelu ugovora i propisane procedure vršiti sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH, njegovim provedbenim i vlastitim aktima.

Potrebno je da Društvo, u okviru utvrđenih nadležnosti, putem resornog ministarstva, poduzme aktivnosti vezano za usuglašavanje zakonskih propisa koji reguliraju postupak nabave redovnog održavanja.

Potrebno je da Nadzorni odbor donese Program rada sukladno članku 10. Poslovnika o radu.

Poslovnik Odbora za reviziju usuglasiti sa Zakonom o javnim poduzećima u FBiH, u dijelu mjesečnog održavanja sjednica.

Potrebno je dosljedno i u potpunosti postupati sukladno preporukama Odbora za reviziju i Odjela za internu reviziju.

Potrebno je preispitati dokumentaciju vezanu za ulaganje u skladište posipnog materijala-punkt Ivan i regulirati međusobne odnose sa „Sarajevo putevi“ d.d. Sarajevo, vezano za izgradnju, korištenje i upravljanje navedenim punktom.